

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 26 (1221) 1973 BIRŽELIO - JUNE 28

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Ir stato, ir griaua

Apie spaudos galybę daug prirašyta. Išgalėjus radijui ir televizijai, manyta, kad spaudos įtaka labai sumenkės, tačiau taip neįvyko. Ir televizijos amžiuje spauda atlieka svarbų vaidmenį visuomenės gyvenime ne tik informacijos, bet ir formacijos srityje. Be abejonės, daug sveria televizija bei radijas, tačiau spauda pasižymi didesniu vitališkumu, išsamesne informacija ir vienokia ar kitokia pozicija. Pastaroji gali būti politinio, visuomeninio, ideologinio ar kitokio pobūdžio. Dažnai grdime sakant, kad Vakaruose laisvoji spauda yra grynai pragmatinė, besirūpinanti vien informacija, nekreipianti dėmesio į vienokias ar kitokias idėjas. Bet ilgų metų patirtis rodo ką kita. Didžioji spauda nėra vien tik informacinė. Ji turi savo principus ir jų laikosi. Pagal juos rikiuoja savo vedamuosius, informaciją, o didesnės įtampos laikotarpiais pasisako už vieną ar kitą politinę partiją ar asmenį. Tiesa, didieji laikraščiai nėra formaliai surišti su ideologijomis ar partijomis, tačiau turi jom artimus nusistatymus bei gina vienokią ar kitokią poziciją. Tais atvejais, kai didžioji spauda sutaria dėl vienos ar kitos pozicijos ir išeina ofensyvon, nesunkiai įveikia ir stipriausius autoritetus. Dėlto pagrįstai sakoma, kad spauda gali vienus išaugštinti, kitus nužeminti bei nustumti: "can make it or brake it". Kitaip sakant, spauda gali ir statyti, ir griauti. Tai aiškiai matome ypač Amerikos, Kanados ir kitų laisvų kraštų gyvenime. Per trejetą dešimtmečių matėme daugybę atvejų, kur spaudos dėka vieni politikai buvo įkelti į sostus, kiti nustumti. Dėlto visi laimėjimai ar pralaimėjimai dažnai priklauso nuo spaudos.

Kaipgi yra su mūsų lietuviškąja spauda? Visų pirma turime pripažinti, kad ji nėra tokia galinga kaip didžioji spauda, tačiau lietuviškajame gyvenime daug sveria. Nuo jos užimtos pozicijos daug priklauso visuomenės nuotaikos įvairiais klausimais, kurie sprendžiami priklausomai nuo principinės laikraščio pozicijos. Jei-gu didžioji Amerikos, Kanados ir kitų laisvųjų kraštų spauda nėra laisva nuo išankstinių principinių pozicijų, juo labiau lietuviškoji spauda, kuri nuo savo egzistencijos pradžios, t.y. nuo "Aušros" laikų, yra pirmoji eilėje ideologinė. Ji visą laiką už ką nors kovojo: už tautinį atgimimą, Lietuvos nepriklausomybę, demokratiją, socialinę gerovę, politinę laisvę, religinį renesansą ir t.t. Ir nepriklausomos Lietuvos spauda ėjo šiuo keliu. Beveik visa spauda buvo daugiau ar mažiau idėjinio pobūdžio. Grynai komercinė, bulvarinė, informacinė spauda Lietuvoje ėmė rasti jau geraisiais laikais, kai galima buvo lengviau atsikvėpti ir sukli daugiausia sensacijų linkme. Bet šios rūšies spauda didesnės įtakos neturėjo. Vyravo rimtoji, idėjinė spauda, kuri iš esmės nepakeitė savo veido ir iš-eivijoje. Nors ideologiniai atstumai naujosiose sąlygose gerokai apdilo bei susvėlėjo, tačiau laikraščiai tebėra idėjinio pobūdžio. Tai tradicinis mūsų tautinio gyvenimo aspektas, kuris dar ilgai neiš-nyks. Geroji šio aspekto pusė yra ta, kad mūsų laikraščiai išlieka principų plotmėje, išvengia to sensacinio lėktumo, kuriuo serga grynai komercinė spauda; silpnoji pusė ta, kad kartais persiaurai supras-ta ideologinė pozicija užtemdo žvilgsnio platumą spren-džiant bendrąsias problemas.

Minėta silpnoji pusė išryškėja ypač tais atvejais, kai vienas ar kitas laikraštis ima vertinti bendruosius mūsų gyvenimo rei-ki-nius. Tada prasikiša siauras grupinis mastas, tendencija, objek-tyvumo stoka. Kadangi tokiam laikraščiui rūpi apginti kurios nors grupės poziciją, sutelkiami visi argumentai. Jie turi apginti ne tik savąją poziciją, bet ir suniekinoti priešingąją. Tada pirmoji eilėje rūpi ne objektyvumo būklė, ne išsiaiškinimas, o žūt būt savosios pozicijos apgynimas. Blogiausia, kai tokioje kovoje susiremia paskiri asmenys. Jų plunksnos tampa kruvinais kardais, o pati dvikova — vienas kitą niekinimu. Tuo būdu spauda tampa pešty-nių arena, kurią stebi tūkstančiai skaitytojų. Vieniems tai gal ir įdomu (kaip ir kiekvienos peštynės), o kitiems darosi liūdna, kad spauda panaudojama tokiu tikslu. Kas kita — kultūringa dis-kusija, bandymas išsiaiškinti kurį nors klausimą, nesiekiant vienas kitą suniekinoti. Tai nėra lengvas menas, tačiau naudingas ir visiem įdomus, nes vispusiškai atskleidžia vieną ar kitą klausi-mą. Viešumos žodis nėra privataus pasipilepėjimo paukštis. Iš jo reikalaujama didesnio orumo, apgalvojimo, svarumo. Dėlto iš rašančiųjų bei redaguojančių ir laukiamo didesnės pagarbos žo-džiui, o ypač asmeniui. Viešas žmogaus suniekimas yra skaudes-nis už fizinį antausį. Tai moralinė žaizda, kuri ilgai negyja. Dėlto iš mūsų spaudos ir tikimasi daugiau respekto asmenims, ypač besireiškančiam visuomeninėje veikloje. Objektivi kritika reika-linga, bet asmeninis suniekimas yra žalingas, nieko bendro netu-ris su kritika. Mūsų spaudos uždavinys — pastebėti tai, kas nega-tyvus, atkreipti visuomenės dėmesį į negeroves, siekiant jas taisyti, ir išlaikyti viešojo žodžio orumą. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

NELEGALIŲ IMIGRANTŲ REGISTRACIJA

Imigracijos ministeris R. Andras pateikė federaciniam parla-mentui įstatymo pakeitimą, ku-ris sudarys galimybę gauti imi-granto teises Kanadon iki 1972 m. lapkričio 30 d. atvykusiems ir čia pasilikusiems turistams. Jie turi užsiregistruoti per se-kancius du mėnesius. R. Andras pabrėžia, kad ši nuolaida yra paskutinė proga nelega-liams ateiviams sutvarkyti savo pasilikimą Kanadoje teisiniu po-būdžiu. Jų pareiškimus imigran-to teisėms gauti svarstys ir be-veik visais atvejais teigiamai spres padidinta imigracijos ta-ryba. Kurie neužsiregistruos ir bus pagauti, susilauks deporta-cijos be jokios apeliacijos. Ape-liacijos taryba š.m. birželio 1 d. turėjo 17.472 neįsiregistravę ateivių bylas. Jų sprendimą paspar-tins padidintas apeliacijos tary-bos pareigūnų skaičius. Įstaty-mo pakeitimu norima galutinai išspręsti nelegalių ateivių klausi-mą. Spėjama, kad tokių asme-

nu Kanadoje gali būti net apie 200.000.

Indijos premjerės Indiros Gandhi aštuonių dienų vizitą su-drumstė beveik visose jos aplankytose vietovėse įvykusios demonstracijos. Pagrindinė jų tema — 93.000 pakistaniečių karo belaisvių paleidimas. Jie yra laikomi nelaisvėje politiniu tikslu, darant spaudimą Pakis-tanui pripažinti nuo jo atsisky-rusią Bengalijos respubliką. Demonstracijos vėl pasivymėjo Kanados maoistai. Toronto Ro-yal York viešbutyje policija su-ėmė prie premjerės I. Gandhi stalo prasiurvusį maoistą R. Tentrey, Niagara Falls mieste-lyje — maoistą D. Rayburne, prišokusį prie automobilio, ku-riuo į teatro spektaklį važiuo-jo premjerai P. E. Trudeau ir I. Gandhi. Abu suimtieji nebuvo ginkluoti ir reikalavo revoliuci-jos bei pergalės Indijoje komu-nistų partijai. Spauda griežtai (Nukelta į 6-tą psl.)

Okupuotos Lietuvos jaunimas nepamiršta tradicinių Joninių bei jų laužų ir tą šventę vadina Rasos švente. Ma-tyt, tradicinis vardas yra draudžiamas, nes primena nepriklausomos Lietuvos laisvės laikus

PRANEŠIMAS IŠ SVEDIJOS

Spauda priminė politinę būklę

Tarptautinė mokslinė konferencija baltietiškaisiais klausimais

Svedija — nedidelė šiaurės valstybė, tačiau tautų bendruo-menėje, ypač pasaulio viešosios nuomonės formavime, užima reikšmingą vietą. Kasmet pasau-lio akys sužūri į jos sostinę Stockholmą, kur teikiamos pasi-žymėjusiems išradėjams moks-lininkams Nobelio premijos. Perna čia įvyko pirmoji JT eko-loginė konferencija, sužadinus bendrą visos žmonijos atsako-mybę prieš būsimas katas už gamtos apsaugą nuo vis didėjan-čio užteršimo ir medžiaginių iš-teklųjų tautosojimą. Stockholm vardas glaudžiai susietas su sa-vo metu labai veikliai pasireiš-kiusi vienašališkos taikos sąjū-džiu. Čia dar neseniai gana ener-gingai buvo mobilizuojama pa-saulio viešojo nuomonė už karo nutraukimą Vietname. Gal tik savo artimiausiems kaimynams rytinėje Baltijos pakrantėje Stockholmą ir Svediją ilgą lai-ką nedaug ką reiškė. Viečiau priešingai. Nekartą susidaryda-vo įspūdis, kad šis įtakingas šiaurės kraštas savo abejingu-mu ne tik prisidėdavo prie di-džiosios neteisėybės Baltijos tau-toms, bet tokiu būdu pakenkdav-o ir sau pačiam, savo geram vardu ir patikimui. Dar per anksti tvirtinti, kad šiuo atžvil-dijų įvyko esminis ir lemiamas pasikeitimas, tačiau jau galima pasidžiaugti kai kuriomis viltin-gais ženklais, kurie kūrį tenka priskirti ir ką tik sėkmingai už-sibaigusią baltietiškų studijų konferenciją Skandinavijoje.

Aktualėjanti šaka Baltietiškosios studijos arba baltologija plačiausia žodžio prasme dar nėra galutinai ir tvirtai akademinėmis pasulyje išsivertinę mokomasis ir tiria-masis dalykas, kuriame derinasi įvairios mokslo šakos. Sio me-tu toje srityje reikišiai gana gausios mokslinės pajėgos įvairiuose pasaulio kraštuose. Aiš-kliai pribrendo reikalas apjungti ir derinti palaidas pastangas, iš-rūpinti baltietiškosios studi-joms priklausančių tarptautinių akademinių sluogsnų pripažini-mą. Ta kryptimi pirmieji žings-niai jau padaryti. Iniciatyva iš-plaukė maždaug vienu metu abiejose Atlanto pusėse. Ameri-koje veikliai reikišiai Baltietiš-kojoms Studijoms Skatinti Draugija — AABS. Europoje to paties tikslo siekti ypač suskato Stockholm veikiančios baltietiš-kasis mokslo institutas (Baltiska

institutet). Pastarasis, gavęs Svedijos vyriausybės paramą, birželio 8—11 d. d. Stockholme surengė tarptautinę mokslinę konferenciją, kurioje dalyvavo ne tik estų, latvių ir lietuvių kil-mės, bet ir kitų tautybių moks-lininkai bei tyrinėtojai iš Ame-rikos, Anglijos, Australijos, Ita-lijos, Kanados, Norvegijos, Prancūzijos, Suomijos, Svedijos, Sveicarijos, Vengrijos ir Vokie-tijos. Organizacinę programos komitetą sudarė: B. I. v-bos pirm. dr. B. Kalnins, vicepirm. dr. K. J. Čeginskas, gen. sek. I. Rebane ir sekcijų vadovai: prof. dr. V. Ruke-Dravina, prof. dr. A. P. Aizsilnieks ir fil. lic. U. Germanis.

Paskaitų pradžia Konferencijos atidarymas ir pirmoji posėdžių diena įvyko Stockholme, Sheratono viešu-byje. Atidarymo kalboje dr. Kalnins pažymėjo, kad Svedija su Baltijos kraštais sieja seni istoriniai ryšiai, švedų biblioteko-se ir archyvuose esama daug medžiagos tuo klausimu, bet baltietiškųjų tyrimų reikalai šiame krašte galėtų būti geres-ni. Nors konferencija, pasak jo, vyksta Baltijos tautos nepalan-kiu metu, kai pasaulio didgaly-bės nori sukurti sąaugumą ir be-dradarbiavimą Europoje, neatsi-žvelgdamos į Baltijos tautų troš-kimą atgauti nepriklausomybę, tačiau ji duoda vilčių, kad visuo-se kraštuose padidės mokslinis susidomėjimas baltietiškaja pro-blematika.

Svedijos švietimo ir kultūri-nių reikalų ministerio vardu konferencija pasveikino tarp-tautinio sekretoriato vedėjas Ilmar Bekeris, kuris pareiškė, kad geras Baltijos problemų pa-žinimas yra būtina sąlyga nūdie-nės Europos istorijai suprasti. Kalifornijos un-to profesorius dr. E. Anderson, Baltietiško-sioms studijoms skatinti drau-gijos pirmininkas, apžvelgė lig-šiolines pastangas ir tvirtino, kad Amerikoje pastaraisiais me-tais pastebimas naujas susido-mėjimas baltologija, kaip nie-kad anksčiau. Supažindinęs su savo vadovaujamuos draugijos užsibrėžtais tikslais ir laimėji-mais, jis išskėlė savo tautiečių pavyzdį, nurodėdamas, kad šiuo metu apie 1000 latvių užima at-sakingas vietas Amerikos augš-tojo mokslo įstaigose, o tai suda-ro tokį augštą nuosimtį tautinė-je bendruomenėje, kad ji ne-

daug atsilieka nuo šioje srityje pirmaujančių žydų, vokiečių ir skandinavų. Vokiečių baltų istorinės komisijos vardu sveiki-no dr. von Taube, linkėdamas iš-plėsti Baltijos problemas tyrinė-jančių istorikų ryšius.

Lietuvio paskaita Konferencijos paskaitų mara-toną pradėjo lietuvis — Wisc-on-sino univ. profesorius dr. A. C. Matulis, kurio pranešimas apie baltietiškus rusų rašytojo Solžen-ico kūryboje sulaukė susidome-jimo ir už konferencijos ribų — švedų didžiojoje spaudoje. Už-baigę pirmosios dienos darbus Sheratono viešbutyje, konferen-cijos dalyviai nuėjo į Stockhol-mo miesto rotušę, kur jie buvo vaišingai priimti. Po to jiems švedų institutas surengė ekskur-siją miestui apžiūrėti. Likusias tris dienas konferencija tęsė sa-vo darbą Haessel pilyje, pen-kių šiaurės valstybių sostinių kultūros centre, kuriame jau prieš pora metų buvo su-rengta pirmoji baltietiškųjų stu-dijų Skandinavijoje konferenci-ja — simpoziumas baltietiš-kių kultūriniai indėliui Svedijoje iš-ryškinti.

70 paskaitų Trijose — kalbos bei literatū-ros, istorijos ir visuomeninių mokslų — sekcijose buvo per-skaityta apie 70 įvairių moksl-i-nių pranešimų, kiekvienam jų skiriamu po pusvalandį. Iš jų 11 tiesiogiai lieti lietuviškąsias te-mas ar buvo skaitomi lietuvių. Pilnaties posėdyje, be prof. Ma-tulio, dar skaitė dr. A. Gerutis apie sovietinį federalizmą. Kal-bos ir literatūros sekcijoje Kali-fornijos univ. prof. dr. J. F. Le-vin aiškino nosinių dėsningumą lietuvių kalboje. Jis taip pat perskaitė negalėjusios atvykti Illinois univ. dėstytojos dr. J. K. Reklaitienės pranešimą apie morfoneminius veiksnius kalbi-je kaitoje. Stockholm univ. lektorius lic. J. Lingis skaitė apie naujuosius pradmenis ir naują turinį lietuvių liaudies pa-pročiuose, Ohio valstijos univ. prof. dr. D. F. Robinson — apie slaviskųjų skolinių lietuvių kal-boje fonologiją, Pensilvanijos univ. prof. dr. W. R. Schmalstie-gas — apie senprūsių kalbą. Is-torijos sekcijoje Williams kole-gijos dėstytojas dr. R. J. Misiū-nas nušvietė Svedijos ryšius su Lietuva Gustavo III laikais, (Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ KOMPARTIJOS VADAS L. BREŽNEVAS SAVO VIESNAGĖ JAV UZBAIGĖ per televiziją tartu žodžiu amerikiečiams. Jo kalba buvo įrašyta į vaizdinę juostelę su keliom paties L. Brežnevo pataisom ir papildymais. Televizijos stotys ją perdavė be jokių pakeitimų. Pagrindinis dėmesys šioje kalboje buvo skirtas taikiam sambūviui, sovietų-amerikiečių bendradarbiavimui. Priminęs bendrą kovą II D. kare prieš nacių Vokietiją, L. Brežnevas pabrėžė, kad gerus san-tykius sudrumstė šaltasis karas, kurį turi galutinai pašalinti da-bartinis suartėjimas. Didžiausiu laimėjimu jis laikė Vašingtone pasirašytą sutartį atominio karo grėsmei pašalinti. Sutartis ipa-reigoja JAV ir Sovietų Sąjungą atominio karo grėsmės atveju pra-dėti skubius pasitarimus, atsisakyti atominio ginklų panaudojimo ir netgi jų nepanaudoti prieš

kitas valstybes. Prez. R. Nikso-no patarėjas G. Kissinger šią su-tartį pavadino tik principų de-klaracija, kuri neuždraudžia atominio ginklų panaudojimo. Ji primena jau prez. J. F. Ken-nedžio laikais turėtą "karštą" telefono liniją tarp Vašingtono ir Maskvos. Antroji pasirašyta sutartis liečia strateginių gink-lų apribojimą. Ją galima būtų pavadinti gairėmis Zenevos kon-ferencijai, kurioje jau nuo 1972 m. lapkričio svarstamos strate-ginių ginklų klausimas, įskaitant raketas ir bombonešius. R. Nik-sonas ir L. Brežnevas nutarė, kad ši konferencija turi būti už-baigta sutartimi iki 1974 m. pa-baigos. Abi pusės lygiai trak-tuos saugumo interesus ir ne-sieks pirmenybės prieš viena ki-tą. Sutartis turės nustatyti ne tik leidžiamų turėti strateginių ginklų skaičių, bet ir jų koky-bę. Iš L. Brežnevo kalbos taip-gi paaiškėjo, kad bene didžiau-sias dėmesys pokalbiuose su R. Niksonu buvo skirtas prekybi-niam, ekonominiam ir technolo-giniam bendradarbiavimui. Pre-kybinius santykius vis dar drumsčia žydų problema, kurią L. Brežnevui priminė žydų kil-mės amerikiečių demonstraci-jos. L. Brežnevas ją paneigė. Jo duomenimis iš užrašų kny-gutės, 1972 m. vizas išvažiuoti Iz-raelin gavo 97% padavusiųjų prašymus, o per 1973 m. pir-muosius 5 mėnesius — 99%. L. Brežnevas apgailestavo, kad jam neteko pamatyti Amerikos dėl perdidelės darbo naštos. At-rod, planuotų aplankymų kai-kuriuose miestuose teko atsisak-kyti ne dėl darbo naštos, bet dėl galimų demonstracijų ir saugu-mo problemos. Be Vašingtono, L. Brežnevui teko pamatyti tik Baltiesiems Rūmams prikla-u-sančią Camp David vietovę ir prez. R. Niksono rezidenciją Ka-lifornijoje, kur jis turėjo progą susitikti su Hollywoodo aktori-ais. Jam taipgi buvo pristatyti iš "Skylab" erdvių laboratorijos po rekordinių 28 dienų sėkmin-gai grįžę astronautai Ch. Con-rad, P. Weitz ir dr. W. Haw-kins.

NERAMUMAI ČILEJE Čilėje jau daugiau kaip du mėnesius streikuoja El-Tenien-te vario kasyklų darbininkai. Kadangi vario eksportas yra pa-grindinis užsienio valiutos šalti-nis, šis streikas sukėlė visą se-riją streikų ir demonstracijų. Vieni demonstruoja prieš mark-sistą prez. S. Allendę, kiti — prieš vario kasyklų darbininkus. Čilės parlamento rūmai ir se-natas suspendavo radikala kasy-klų ministerį S. Bitarą ir komu-nistą darbo ministerį L. Fi-gueroa, apkaltinę juos streikuojančių kasyklų darbininkų kons-titucinių teisių pažeidimu. Da-bar parlamentas ir senatas to-kių pačių priemonių žada im-tis prieš komunistą ekonomijos ministerį O. Millasą ir vidaus reikalų ministerį G. Espinozą, kuris yra prez. S. Allende socia-listų partijos narys.

SUGRIZO J. PERONAS Beveik po 18 metų tremties iš Ispanijos į Argentina sugrįžo buvęs diktatorius J. Peronas. Buenos Aires tarptautinį aero-dromą buvo užplūdusi trijų mi-lijonų peronistų minia, kurioje ekstremistai pradėjo netikėtą susisaujimą. Zuvo 34 asmenys, o 342 buvo sužeisti. Pradžioje kaltė dėl susisaujimo buvo su-versta prez. H. Camporos iš ka-lėjimų išleistiems trockininkų Liaudies Revoliucinės Armijos partizanams, bet dabar marksis-tai kaltina darbo unių karštako-šius jaunuosius. Keleivinis lėk-tuvas su J. Peronu buvo nu-kreiptas į karo aviacijos bazę. Vietoj numatytos kalbos trijų milijonų miniai J. Peronas tu-

POLTAVOS INCIDENTAS Nemalonus Poltavos incidentą atskleidė JAV vyriausybės II D. karo dokumentai ir buvusio la-kūno G. Infeldo knyga "The Poltava Affair". 1944 m. birže-lio 6 d. amerikiečiai didieji bom-bonešiai B-17, bombarduodami taikinius šiaurės-rytų Vokietijo-je, pradėjo nusileisti savo nau-joje Poltavos, Mirgorodo ir Pir-jatino bazėse Sovietų Sąjungo-je, nes jiems neužtekdavo kuro grįžti Britanijon. Birželio 22 d. net dvi vokiečių bombonešų ir naikintuvų grupės netikėtai puo-limu sunaikino apie 60 didžiųjų B-17 bombonešių Poltavos ba-zėje. Nors amerikiečiai šaukėsi pagalbos, sovietai ne tik neatsiuntė savo naikintuvų, bet ir neleido pakilti amerikiečių nai-kiuntuvams iš Pirjatino bazės. G. Infeldas daro išvadą, kad Stali-nas tada jau tikėjosi karą lai-mėti be amerikiečių pagalbos ir per savo agentus painformavo vokiečius apie slapta amerikie-čių bazę Poltavoje. Amerikiečiai karininkai Poltavos incidentą vadina antruoju Pearl Harboru.

DIALOGAS SU PRAHA

Kanceleris W. Brandtas, su-tvarkęs V. Vokietijos santykius su Maskva ir Varšuva, pradėjo sėkmingą dialogą su Praha. V. Vokietijos ir Čekoslovakijos už-sienio reikalų ministeriai — W. Scheel ir B. Čnupek Bonnoje savo inicialiais patvirtino pa-ruostą draugystės sutartį, kuri numato diplomatinį ryšių už-mėgimą dar šią vasarą ar anks-tų rudenį. Kancelerio W. Brand-to vyriausybė paskelbė negalio-jančią 1938 m. Miuncheno su-tartį, kuria Britanija, Pranci-zija ir Italija A. Hitleriui atida-ve Čekoslovakijai priklausiusį Sudetenlandą, priversdamos šią nuolaidą priimti anuometinę Čekoslovakijos vyriausybę. Naują draugystės sutartį kanceleris W. Brandtas pasirašys Prahoje. Ba-varišios vyriausybė per augščiaus-įjį teisną bandė sustabdyti abiejų Vokietijų ratifikucijos su-tarties įsigaliojimą, o į klausi-mą, ar ta sutartis pažeidžia konstituciją, atsakymą pažadėjo duoti iki š.m. liepos 31 d. Ka-dangi sutartis jau yra įsigalio-jusi, teismo sprendimas netu-rės jokios didesnės reikšmės.

ATOMINIAI BANDYMAI

Jungtinės Tautos priklausantis pasaulinis teismas Hago-je patenkinio N. Zelandijos ir Australijos prašymą sustabdyti Prancūzijos atominio bombų bandymus pietinėje Ramiojo vandenyno dalyje. Problema su-daro Prancūzijos atsisakymas dalyvauti šiame teisme tokiu klausimu, kuris liečia jos saugu-mą. Sio metu kaip tik ruo-šiamasi naujai bandymų serijai. Australija ir N. Zelandija apkal-tino Prancūziją atmosferos nuo-dijimu atominiais sprogimais. Abiejuose kraštuose darbo uni-jos boikotuoja prancūzų laivus ir lėktuvus.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

PLB VISUOTINUMO KLAUSIMU

KUN. BRONIUS LIUBINAS

Daug kur gyvenime sueina į konfliktą geri norai su kietu tikrove. Vienas tokių pavyzdžių yra PLB visuotinumai. Kai 1949 metais Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas formulavo Lietuvos Chartą, pirmajame jos punkte pareiškė, kad "tauta yra prigrimtoji žmonių bendruomenė" ir todėl "niekas negali būti prievartaujamas savo ryši su tautine bendruomene nutraukti". Tačiau šios svarbiosios deklaracijos autoriai pamiršo, o gal sąmoningai vengė aptarti, koki būdu žmogus įeina į tautą. Tas klausimas tada nė nebuvo taip gyvai aktualus, kaip dabar. Jis vargiai beiškyla ir tada, kai tauta gyvena savoje žemėje ir ypač kai ji yra apsijungusi savos valstybės organizacija. Tačiau Lietuvių Charta pirmoj eilėj juk turi prieš akis tautos daly, gyvenančią už Lietuvos žemių ribų. O čia dabar kasdien susiduriama su sunkiais atsakomiu klausimu: kuri tauta yra jaunosios kartos prigrimtoji bendruomenė? Kas turi laimėti gimti iš abiejų lietuvių tėvų, tam tautinė priklausomybė nustatoma nesunkiai. Tačiau daugelyje pasaulio kraštų kasmet vis daugiau sukuriami dvitautių šeimų ir jų vaikams Lietuvių Chartos deklaracija apie tautą kaip prigrimtoji žmonių bendruomenę vargiai bus aktinas save laikyti PLB nariais. Neseniai teko krikštyti kūdikį, kurio tėvas kilęs iš pranciškiečiai italijos šeimos, o motina iš vokiškai lietuviškos. Sukau patį galvą ir klausiau kitų, kokiai tautai, kaip prigrimtoji žmonių bendruomenė, priklauso tas kūdikis... O PLB narių jis juk kada nors galėtų būti...

Manau, kad netikslinga PLB konstitucijon, kuri juk yra organizacijos įstatymais pagrįstas, įvesti tokį neaiškų formulavimą: "Pasaulio Lietuvių Bendruomenę sudaro visi pasaulio gyveną lietuviai". Jau žymiai konkretesnis yra formulavimas, priimtas 1958 m. ir patvirtintas 1963 m., pagal kurį "Pasaulio Lietuvių Bendruomenę sudaro atskirų kraštų—valstybių Bendruomenės". Atseit, čia aiškiai pabrėžiama Bendruomenės organizacinė struktūra. O organizacija savo esme yra ne kas kita, kaip laisvai apsisprendusių žmonių sambūris siekti tų pačių tikslų. Organizacijon nariai neįeina gimimu, o tik laisvu valios pareiškimu. Tad PLB visuotinumai turėtų būti suprantamas tas prasmė, kad ji yra atvira visiems save lietuviškai laikantiems žmonėms, gyvenantiems ne Lietuvos žemėje.

Pasakykams, kad PLB nariais yra visi pasauliulyje gyveną lietuviai noromis nenoromis verčia klausyti, ką norima išsakyti žodžiu pasaulis. Nejaugi jis čia priešpastatomas amžinybei... Jeigu, kaip norėtų A. Rinkūnas (plg. "TZ" vedamąjį, 1973 geg. 3), Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi priklauso ir Lietuvoj gyvenantieji žmonės, tai užtektų pasakyti, kad PLB nariais yra visi lietuviai. Be pasaulio... O jeigu norima pasakyti, kad PLB nariais yra lietuviai, gyveną ne Lietuvoje, tai ta reikia aiškinti ir formuluoti.

Daugelyje kraštų vietiniai įstatymai nustato, kaip organizacijos turi būti sudarytos, kad

galėtų būti pripažintos įstatymu. Pvz. V. Vokietijoje draugijų įstatymai aiškiai reikalauja, kad kiekviena registruota organizacija turėtų savo laisvu noru įstojusius narius ir narių sąrašai bei jų įstojimo pareiškimai turi būti prieinami patikrinimui, žinoma, tik jei atsiranda svarbus reikalas.

Iškyla taip pat dar ir LB apsiavalyimo nuo kenksmingų elementų klausimas. Laikant PLB nariais visus lietuvius, savaime jų tarpe yra ir tie, kurie priklauso organizacijoms, siekiančioms lietuvių tautai žalingų tikslų, kurie nesiderina su Lietuvių Charta. Sakysim, komunistų partija, kuri yra nusistatčiusi prieš lietuvių tautos teisę į "aušg čiausiają tautinės bendruomenės organizaciją" — valstybę (Lietuvių Charta, 6) ir kuriai Vasario 16 nėra lietuvių tautinė šventė (Lietuvių Charta, 12). Atseit, PLB turi turėti teisę kaiko į savo tarpą nepriimti, kaip net ir pašalinti. O tai tegali tik tada, jei ji yra laisvai apsisprendusių narių organizacija.

Gal tad tiksliausia būtų palikti senąjį PLB konstitucijos formulavimą, kad atskirų kraštų LB sudaro Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kartu išsakyti, kad nariais gali būti visi lietuviai ir jų šeimų nariai. Tada būtų paliekamas atviros durys ir su lietuvišais sukūrusiems šeimoms sveiktinai bei mišrių šeimų vaikams, žinoma, kiekvienam paliekant laisvą apsisprendimo teisę. Taip pat reiktų įtraukti į konstituciją ir galimybę kaiko į Bendruomenę nepriimti ir kaip net iš jos pašalinti. Tokiu būdu, tiesa, būtų atsisakoma absoliutinio visuotinio pretenzijos, bet būtų laimimas organizacinio rimbuto bruožas. Visuotinumai būtų išlaikomi ir tas prasmė, kad visi lietuviai ir jų šeimoms yra kviečiami tapti LB nariais.

PLB visuotinumai galėtų būti suprantamas ir jos uždavinį atžvilgiu. Jau ir dabar gyvenimo tikrovė yra privedusi prie tokios padėties, kad daugelyje kraštų LB yra vienintelė bendrinė lietuvių organizacija, kuri atstovauja lietuviams visuose reikaluose, o ne vien tik rūpinasi lietuviškosios sąmonės palaikymu. Tai, aišku, yra ir liks vienu svarbiausiųjų jos tikslų. Pvz., kai V. Vokietiją lankė Sovietų Sąjungos diktatorius L. Brežnevus, kanclerius W. Brandt'is ir kitiems vadovaujantiems politikams laiškus rašė, prašant ne užmiršti ir paverptosios Lietuvos žmonių, ne kokios nors specialios politinės Vokietijos lietuvių organizacijos, o VLB valdybą. Taip pat, kai V. Vokietiją nori finansškai paremti lietuvių veiklą, ji tai daro per VLB. Kraštuose, kur lietuvių dar mažiau, LB uždavinį visuotinumai dar ryškesnis.

PLB tad yra ir lieka visų lietuvių organizacija, turinti savo visuotinius tikslus, savo narius ir savo veiklos nuostatas. Kiekvieno krašto LB tvarkosi pagal jos priimtą statutą, o visų kraštų LB jungynis ir yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

MAZA GARBE SVETIMA
KALBA KALBETI, DIDI
GEDA SAVOSIOS NEMOKETI

Ruošiasi žemės ūkio reformai?

"Baltimore Sun" korespondentas Michael Parks savo reportažuose iš Pabaltijo sostinių atskleidžia Maskvos planuojamą žemės ūkio reformą Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Pirmiausia norima panaikinti žemdirbių privačias sodybas ir visus perkelti į naujas miestelio tipo gyvenvietes. Šia proga taipgi numatomas kolchozų pavertimas dideliais sovchozais, t.y. valstybiniais ūkiais. Amerikiečio M. Parks duomenimis, Lietuvoje yra apie 1.500 kolchozų ir 300 sovchozų. Vidutinis kolchozo dydis — apie 3.800 akrų, sovchozo — apie 5.000 akrų. Estija turi 314 kolchozų ir 171 sovchozų. Latvijos duomenys nepateikti.

Spaudimas iš Maskvos

M. Parks mini maskvinio laikraščio "Selskaja Zizn" vedamąjį, kuriame pabrėžiama, kad jau atėjo laikas pilnai įgyvendinti minėtus planus. Jis taipgi cituoja vieno kompartijos centrinio komiteto nario pareiškimą Maskvoje, kad tolimesnis planų įgyvendinimo atidėliojimas liudija silpną vadovų, toleravimą konservatyvių, buržuazinių ir kartais net tautinių nuotaikų. Pasak to rusų partiečio, reformos turi būti nedelsiant įgyvendintos.

Taline, Rygoje ir Vilniuje vietiniai kompartijos pareigūnai su tokia žemės ūkio reforma nėra linke skubėti. Estas ekonomistas V. Tarmisto atvirai pasisakė prieš priverstinį žemdirbių pergrupavimą, nes tai esąs labai jautrus klausimas politiniu požiūriu. Jam atrodo, kad žymiai tiksčiau yra naudoti ekonomines skatinimo priemones, nors jos ir sulėtina reformos įgyvendinimą. V. Tarmisto atmeta žemdirbių pergrupavimo politinius motyvus, pabrėždamas grynai ekonominę reformos pusę. Ūkij sustabdinimas padidintų pieno ir mėsos gamybą, sumažintų darbo jėgą, kurios trūksta pramonėje miestuose. Miestelio tipo gyvenvietės yra lengviau aprūpinti paslaugomis, negu po visą kraštą išmėtytas sodybas. V. Tarmisto ir kiti baltiečiai korespondentui M. Parks priminė didžiuosius amerikiečių ūkius bei jų efektingumą.

Pritaria reformai

Už reformą pasisakė ir Vilniuje sutiktas Lietuvos valstybinio planavimo komiteto pirmininko pavaduotojas Povilas Dragelis: "Dabartinio principu or-

ganizuojami ūkiai turi daug ne-tobulumų, kuriuos mes ir norime pašalinti šia reforma. Posūkis į didesnius ir efektingesnius ūkius yra būtinas, tačiau jis tikrai bus klaidingas supras-tas, jeigu perkietai spausime ar perdaug skubėsime. Kai patys žemdirbiai jį suvoks, susilauksime jų teigiamo atolepio, kaip buvo susilaukta kolchozų sudaryme. Šiuo metu svarbiausia žengti į priekį be spaudimo, nieko nealiarmuojant, bet, turį prisipažinti, yra žmonių, kurie nori šį planą kuo greičiausiai įgyvendinti. Tai yra neišspręsta problema, didelė problema..." Kalbėdamas apie skubėjimo šalininkus, P. Dragelis, atrodo, turėjo galvoje planuotojus Maskvoje. Pasak žurnalisto M. Parks, pokalbiai apie Pabaltijo kolchozų sustabdinimą ir žemdirbių pergrupavimą Maskvoje vedami iš-ties dešimtmetį, o pastarųjų ket-verių metų laikotarpyje planai jau yra pasiekę eksperimentinį lygį. Dabar, matyt, daromas griežtas spaudimas Estijai, Lat-vijai ir Lietuvai juos įgyvendinti. Panaši reforma taipgi persma Gudijai ir Moldavijai.

Pirmąja Estija

Reformos įgyvendinime pirmąja Estija, nes ten valstybinio planavimo komiteto pirmininko pavaduotojū yra rusas Aleksandras Logusovas. Amerikiečiui M. Parks jis pasigyrė, kad žemės ūkio reformai visa Estija jau yra suskirstyta į rajonus, pusrąjonius ir net naujuosius kaimus. Dabar tik svarstomas klausimas, kurias vietoves teks panaikinti ir kurias praplesti. Tačiau ir rusas A. Logusovas vis dėlto prasiarė, kad toki sprendimą reikia atlikti iš lėto ir atsargiai.

Latvija per sekančius trejus metus planuoja perkelti apie 25.000 žemdirbių šeimų iš sodybų į naujas ar praplečtas senąsias gyvenvietes. Tai būsiąs didžiausias žemdirbių perkraustymas nuo kolchozų įvedimo, kai daug ūkininkų turėjo persikelti į miestus. Tačiau planas įgyvendinamas savanorišku principu. Viliodama žemdirbius iš senųjų sodybų į miestelio tipo kaimus, valdžia nuperka jų senosius pastatus ir paskolina pinigų nusipirkti naujam butui.

Žurnalisto M. Parks teigimu, naujosios eksperimentinės gyvenvietės Pabaltijy turi individualius namus, butus 5-7 augštų apartamentiniuose pastatuose,

mokyklas, gimnaziją, krautuves, kino teatrą, keletą restoranų, kavinių, klubų, sporto aikštės ir pastatus.

Iš tikrųjų vaizdas nėra toks gražus, kokį amerikiečiui M. Parks nupiešė kompartijos propagandistai. Okupuotos Lietuvos spauda pilna skundų apie kaimiškų statybų neįgyvendintus planus dėl medžiagų ir darbo jėgos trūkumo. Didžioji kolchozininkų dalis vis dar skursta senosiose sodybose. Jų perkėlimas į naujasias gyvenvietes yra žymiai didesnė problema, negu Latvijoje ar Estijoje, kurios turi mažesnę žemdirbių skaičių. Taigi, ir perkėlimo išlaidos yra gerokai didesnės. M. Parks pateiktais duomenimis, kolchozų Lietuvoje yra beveik penkis kartus daugiau nei Estijoje.

Klausimas be atsakymo

Ir Taline, ir Rygoje, ir Vilniuje kompartijos pareigūnai amerikietį M. Parks buvo užvertę statistiniais duomenimis, skelbiančiais ekonominį Baltijos kraštų augimą, gerovės kilimą sovietinėje okupacijoje. Michael Parks pabrėžia, kad jie nebuvo linke atsakyti į klausimą, kaip tie kraštai šiandien atrodytų, jeigu būtų išsaugoję savo nepriklausomybę. Jie taip pat vengė tiesioginio pasiektų laimėjimų palyginimo su panašaus dydžio nepriklausomomis valstybėmis — Suomija ir Danija. Žurnalo "Komunistas" red. G. Zimanas Vilniuje pareiškė: "Žinau, jog yra daug žmonių, linkusių manyti, kad mūsų augimą pristab-dė išjungimas į Sovietų Sąjungą. Tokie žmonės ignoruoja istoriją..." G. Zimanas istorijos ignoravimu laiko karinę ir politinę situaciją 1940 m. Europoje, kai Pabaltijo respublikos buvo atsidūrusios tarp nacių Vokietijos ir komunistinės Sovietų Sąjungos. Jam atrodo, kad Lietuva neturėjo kito pasirinkimo, nes A. Hitleris būtų sunaikinęs lietuvių tautą. G. Zimanas, žinoma, nutyli istorinį faktą, kad A. Hitleris pralaimėjo karą ne dėl Lietuvos išjungimo į Sovietų Sąjungą ir kad lietuvių tautos jį nebūtų galėjęs sunaikinti. Jeigu lietuviai komunistai nebūtų suvaidinę išjungimo vaidamos tragikomedijos, labai galimas dalykas, šiandien Lietuva turėtų bent tokią savivaldą, kokią turi Lenkija, ir jai nereliekių kilnoti žemdirbius pagal Maskvos paruoštus planus.

V. Kst.

Šviesiaplaukis padangiu riteris

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Rumunijoje

1944 m. gegužės mėn. 18 d. išsikėlė iš Krymo. Ericho eskadrilė vėl stovėjo Roman vietovėje, Rumunijoje. Su rusais ir ore teko vesti sunkias kovas, nes prieš negausius JG-52 dalinius rusų buvo 375 naikintojai ir 370 kitokių puolikų.

Naujas grupės vadas mjr. Batz, kuriam ankščiau sunku buvo pasiekti laimėjimų, dabar "surado save": per tris skridimus jis numušė 14 rusų lėktuvų.

Kartą Erichas išskrido žvalgybon. Jo sparninis lakūnas buvo ka tik iš aviacijos mokyklos atvykęs jaun. ltn. Blessin. Vienu momentu Erichas instinktyviai pasuko galvą atgal, kad pamatytų savo palydovą. Staiga pamatė rusų naikintoją, kuris artėjo prie Blessin lėktuvo. Jis per radiją šūktelėjo Blessinui: "Suk į dešinę ir smik!" Kai Blessin pasuko į šoną, tuo momentu pro jo kairę prazvimbė šūviai. Rusas smigo paskui Blessiną, o Erichas paskui rusą. Kai buvo netoli taikinio, jis vėl šūktelėjo Blessinui: "Kilk į viršų!" Jis tuo momentu iš nedidelio atstumo paleido ugnį į rusų lėktuvą. Lėktuvas lūžo, užsiliepsnojo ir dalmis krito žemyn. Jei ne Ericho instinktyvus galvos pasukimas, rusas būtų galėjęs numušti juos abu. Užnugario apsauga priklausė sparniniam lakūnui, bet jauni lakūnai dažnai tai pamiršta.

Nauji laimėjimai

1944 m. liepos 1 d. Erichas pasiekė 250-jį laimėjimą. Jis buvo pirmas lakūnas savo grupėje pasiekęs tokio laimėjimo. Dabar buvo 5 vokiečių lakūnai, kurie buvo numušę po 250 lėktuvų: Rall, Nowotny, Barkhorn, Kittel ir Hartman.

Kai Ericho eskadrilė šventė savo vado laimėjimus, iš kariuomenės vadovybės atėjo telegrama, pranešanti, kad Erichas apdovanotas Kardu žymeniu. Tai sekantis pasižymėjimo ženklas po Ažuolo lapu. Erichas prisiminė ir savo ištikimą mechaniką H. Mertens — "Bimmel", kuris kruopščiai prižiūrėjo jo lėktuvą ir ginklus. Gera priežiūra daug prisideda prie laimėjimų.

Naujas pasižymėjimo ženklas Erichą džiugino. Jam vėl bus

J. Vaičiūnas

proga pamatyti savo mylimą Ušč. Jo laimėjimai reiškė apdovanojimus, pagyrimus, jo garbei suruoštus parengimus. Jis medžiojo ir žudė Rusijos jaunuosius, o šie bandė nužudyti jį. Kvali dalykai, bet taip yra gyvenime. Šiuo metu jis nieko daugiau nenorėjo, kaip būti kartu su savo mylimąja Ušč.

1944 m. rugpjūčio 3 d. Erichas atskrido į Rytprūsius, į Hitlerio vadovietę, priimti Kardu žymens. Atvykusieji kartu su majoru Schnauffer įėjo į medinių barakus, kur liepos 20 d. buvo pasikėsinta prieš Hitlerio gyvybę. Hitleris su pasižymėjusiais kariais pasisveikino kaire ranka, nes dešinioji buvo parišta. Pasižymėjimo ženklų įteikimo apeigos buvo trumpos. Ir dabar dar Hitleris tikėjosi pergales. Esą, jei Dievas išgelbėjo jo gyvybę, tai ženklas, kad jis turi ir toliau vadovauti gigantiškai Vokietijos kovai.

Rusai, gavę iš amerikiečių daugiau lėktuvų, sustiprino aviacinius puolimus. Vokiečių lakūnams teko dar labiau pasitempti. Erichas ir toliau šienavo rusų lėktuvus. Jis nuo liepos 20 d. iki rugpjūčio 22 d. numušė 32 rusų lėktuvus, pakeldamas savo laimikių skaičių iki 282. Jis savo laimėjimais pralenkė visus vokiečių lakūnus, išskyrus Barkhorną. Netrukus pralenkė ir pastarąjį, nes Barkhornas buvo sužeistas Rumunijoje, kur kovojo prieš amerikiečių aviaciją.

Rugpjūčio 23 d. per tris skridimus Erichas numušė 8 rusų lėktuvus, pakeldamas savo laimėjimų skaičių iki 290. Visai netoli istorinis skaičius 300! Dėl to daugiau pergyveno jo eskadrilė, negu jis pats. Tokie skaičiai yra retenybė. Kai Moelders pirmas pasiekė 100 laimėjimų, džiūgavo visa Vokietija. Toliauėjo kiti laimėtojai: G. Gollob — 150, H. Graf — 200, W. Nowotny — 250. Kitą dieną Erichas dviem skridimais numušė 11 rusų lėktuvų, prašokdamas istorinę skaitlinę — 301.

Kai po tų laimėjimų jis grįžo į aerodromą, jį pasitiko visi eskadrilės kariai, kurie buvo laisvi nuo tarnybos. Pirmas jį galėjo pasveikinti jo pareigingas

mechanikas "Bimmel". Vėliau jį sveikino grupės vadas mjr. W. Batz ir JG-52 vadas plk. D. Hrabak. Toliau — spontaniškas išgerimas valgykloje. Čia Erichas galėjo kaipą papasakoti iš paskutinių laimėjimų. Be to, jis turėjo mažas vaives su savo mechanikais.

Kelonė Įsrutin

Kitą dieną plk. Hrabak pašaukė Erichą į savo štabą. Kai Erichas įėjo į vado palapinę, pulkininkas jį pasveikino su Deimantais. Pasakė, kad Erichas poryt turės skristi Įsrutin ir nuvykti į Hitlerio vadovietę pasiimti auščiausio pasižymėjimo žymens. Iki šiol tik 7 lakūnai buvo gavę Deimantus: Moelders, Galland, Gollob, Graf, Nowotny, Marseille ir Hartman.

Prieš išskrendant į Hitlerio vadovietę, Erichui pagerbti buvo suruoštas oficialus balius. Kitą dieną Erichas sėdo į Me-109 ir išskrido Įsrutin.

Po liepos 20 d. atentato Hitlerio vadovietėje saugumas buvo labai sustiprintas. Reikėjo praeiti tris saugumo zonas, kad galėtum pamatyti Hitlerį. Karininkai, kurie atvykdavo pas Hitlerį priimti pasižymėjimo ženklų, savo ginklą turėdavo palikti pas saugumo karininką. Erichas dėl to jautė pažeminimą. Kai ir iš jo buvo pareikalauta palikti ginklą, jis SS karininkui tarė:

— Pasakyk Fiuhrierui, kad aš nenoriu priimti Deimantų, jeigu jis nepasitiki savo fronto karininkais. — SS karininkas pabalė.

— Sakai, kad aš praneščiau Fiuhrierui, jog nenori priimti Deimantų dėl saugumo taisyklių?

— Taip. Pasakyk, ką aš sakiau.

— Palauk, aš pašauksiu plk. Belową.

Greitai atvyko plk. Belowas. Jis prisiminė Hartmaną iš ankščiau, kai jis su draugais buvo atvykęs į Berchtesgadeną. Jis jį matė ir Kardu įteikimo metu. Jei Hartmanas nepriims Deimantų, Hitleris supyks. Belowas tyliai pasakė keletą žodžių saugumo karininkui. Tasai tarė: — Hartmanai, gali pasilaikyti pistoletą. Dabar eik pasiimti Deimantų. (Bus daugiau)

Mūsų mylimam sūnui ir broliui **a. a. JONUI ELVIKIUI** tragiškai žuvus, nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už parodytą nuoširdumą bei užuojautą mūsų liūdesio valandose. Ypač dėkojame gerb. prel. dr. J. Tadauskui už suraminimo žodžius, sukalbėtą Rožinį ir gedulingas pamaldas bei jų metu tartą pamokomą žodį. Taip pat dėkojame kun. L. Januškaui už sukalbėtą Rožinį ir už palydėjimą į amžino poilsio vietą. Ačiū mielai p. G. Breichmanienei ir p. K. Mikšiui už atsisveikinimo žodžius kapuose.

Nuoširdi padėka priklauso visiems, lankiusiems a. a. Joną laidotuvių namuose, už užprašytas šv. Mišias, gėles, užuojautas žodžiu ir spaudoje, mieloms ponions už pagamintą maistą, karstanešiams ir visiems dalyvavusiems.

Teatlygina Jums Dievas

Tėvai, brolis Antanas, brolienė Patricija ir sesuo Onutė

P A D Ė K A

Mirus mano mylimam vyrui **JONUI**, reiškiau nuoširdžią padėką visiems lankiusiems velionį laidotuvių koplyčioje, dalyvavusiems laidotuvių dieną bažnyčioje ir palydėjusiems į kapines.

Taipgi dėkoju visiems, prisijuntusiems gėles ir pareiškusiems užuojautas —

Elzbieta Sveticienė

A + A**SOFIJAI SKUDŽINSKIENEI**

Lietuvoje mirus, liūdesio valandose jos brolių —

mūsų mielą maestro **KUN. B. JURKŠĄ** nuoširdžiai

užjaučiame —

Prisikėlimo parapijos choras

A + A**SOFIJAI SKUDŽINSKIENEI**Lietuvoje mirus, jos brolių **KUN. B. JURKŠĄ**

nuoširdžiai užjaučiame —

J. J. Šarūnai

L. P. Murauskai

P. V. Melnykai

A + A**Agotai Kochankienei**

mirus, jos brolių L. Veteranų Sąjungos "Ramovė" narį **JONĄ LEKUTĮ** ir **KOCHANKŲ** šeimą nuoširdžiai užjaučiame.

L. Veteranų S-gos "Ramovė" Hamiltono skyrius

Didžio skausmo valandoje, mirus

a + a AGOTAI KOCHANKIENEI,jos vyrą **DOMĄ**, dukreles **TEREŠĘ** ir **RAMONĄ**, sūnų**TOMĄ** nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

"GYVATARAS"

Mylimai Mamytei

Agotai Kochankienei

mirus, choristei **TERESEI** ir visai jos šeimai bei artimiesiems reškiame nuoširdžią užuojautą —

Mergaičių Choras "Aidas"

Hamilton, Ont.

Sauliui Steigvilai ir Jonui Elvikiui

mirus, **STEIGVILŲ** ir **ELVIKIŲ** šeimoms reškiame gilią užuojautą bei kartu liūdime —

McMaster universiteto lietuviai studentai

A + A**A + A DANUTEI GENYTEI**

pačioje jaunystėje atsisakyvus šio pasaulio, tėveliams, broliams, brolienėms, visai giminei ir draugams giliausią užuojautą reiškia —

Stasys Tomas Kuktos

St. Catharines, Ont.

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS****ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI****SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI****ĮVAIROS KILIMAI • ŠALDYTUVAI****VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.****SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS**

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Europos saugumo konferencija

V. SLOGERIS

Apie šią svarbią konferenciją, turint galvoje jos galimas pasekmes Lietuvai, mūsų spaudos rašoma nedaug. Tos konferencijos svarstysimais klausimais rūpinasi visu pavergtu tautų politiniai veiksniai. Neseniai į Atlanto S-gos valstybių delegatų susirinkimą Briusely JAV vyriausybė pakvietė 10 žymių visuomenės vadovų, jų tarpe lenkų A. Mazewski, Lenkų Kongreso Amerikoj pirmininką. Ten 7 dienas tiems atstovams buvo daromi pranešimai apie dabartinę Europos politinę padėtį, ypač prasidėjusios Helsinkio Europos saugumo konferencijos problemą. A. Mazewski ypač stengėsi išsiaiškinti Vakarų ir sovietų bloko valstybių užimtas pozicijas bei galimus tos konferencijos rezultatus. Sugrįžęs iš Briuselio lenkų laikraštiniams jis padarė ilgą pranešimą.

A. Mazewski mano, kad Vakarai nėra linkę lengvai sutikti su visais sovietų bloko pasiūlymais. Vakarų valstybės ilgą laiką stengėsi prieš sušaukimą bendros Europos konferencijos paruošti politinę atmosferą Europoj. Vakarai su pagrindu manė, kad neverta pradėti su sovietais įprastų pasikalbėjimų, kol nebus išaiškintos jų intencijos ir kol jie neparodys savo geros valios ženkliu. Tuo reikalu Vakarų valstybės padarė eilę diplomatinio žygių, kurie kaikuose Europos problemose padėję išaiškino. Tai buvo keturių didžiųjų susitarimų dėl Berlyno, V. Vokietijos susitarimas su Sov. Sąjunga ir Lenkija, abipusis JAV ir Sov. Sąjungos susitarimas ir kiti. Tie susitarimai atnešė politinės įtampos atoslūgį Europoj.

Paruošiamieji pasitarimai

Vykstą paruošiamieji pasikalbėjimai Helsinky dar nėra pati konferencija. Iš jų betgi paaiškėjo abiejų valstybių bloku sutikti ir koncepcijų skirtumai. Europos saugumo klausimais rišasi su geopolitine realybe ir su karinėmis pajėgomis Europoj. Jau dabar susidurta su Rytų ir Vakarų išbalansavimu. Rytuose vyrauja sovietų karinės pajėgos, Vakaruose amerikiečių ir kitų. Šių karinių bloku išlyginimas nebus lengvas. Be to, sovietinis blokas nenori priimti vakariečių pasiūlymo palengvinti pasikeitimą žemėmis, idėjomis ir informacija tarp abiejų Europos pusių. Mažiausia sunkumų galbūt galima laukti ekonomijos, mokslo ir technologijos srityse. Mat, Rytai gerai supranta jų naudą — jiems labai reikalingi vakariečių laimėjimai.

Priešingi nusistatymai

Sovietų blokui ypatingai svarbu, kad konferencija paskelbtų visų jos dalyvių deklaraciją, jog

tarptautiniuose santykiuose atsisakoma jėgos. Taip pat sovietams svarbu, kad būtų patvirtintas status quo Europoj, t.y. dabartinė politinė padėtis. Sovietai siūlo, kad konferencija pripažintų ir teritorinę neliečiamybę visų Europos valstybių dabartinės ribose.

Vakariečiai nori panaikinti Europos padalinimą. Dėlto Vakarai siūlo pripažinti nesikišimo principą į valstybių vidaus reikalus, nežiūrint kokio ten būtų politinė santvarka.

Brežnevo doktrina

A. M. buvo užklaustas apie vadinamąją Brežnevo doktriną, t.y. apie sovietų teisę įsikišti net ginklu, jei kuriame "socialistiniame" krašte gresia pavojus socializmui. A. M. atsakė, esą Vakarai nesutinka su Brežnevo doktrina. Negalima pripažinti nusistatymo, kuris reiškia imperialistinę politiką ir prievartavimo praktiką. Sovietai pasisavina sau teisę tokiems veiksams, nes nori vaidinti "didįjį brolių" tarp tautų, kurios dėl Vakarų tragiškai klaidingos politikos paskutinio karo metu buvo prievartai įjungtos į sovietų bloką.

O kaip su Europos sienų problema? Ši laikraštinių klausimų A. M. atsakė, esą Atlanto S-gos valstybės nekelia esamų Europos valstybių sienų klausimo.

Kokia yra Vašingtono politika Helsinkio konferencijos atžvilgiu? A. M. atsakė, kad į šią konferenciją reikia žiūrėti kaip į dar vieną Amerikos politikos žingsnį, siekiantį spresti Europos, padalintos į du blokus, problemą. Si amerikiečių politika esanti ilgalaikė, nes negalima tikėtis greitų permainų, atsimebant, kad dabartinė padėtis trunka jau dešimtmečius. Taip pat reikia turėti galvoje, kad konferencijoj derasi du bloakai, bet jų sudedamosios dalys apima apie 30 paskirų valstybių, turinčių savo tautinius interesus bei tikslus. Bloakai ar ne bloakai, bet nei tautinių, nei valstybinių ambicijų bei siekių nepavyks nubraukti nei suvesti į blokų vieno vardiklio reikalavimus. Žinoma didžiosios galybės nori duoti vieną toną, tačiau nepajėgia. Ruošiamoji Europos konferencija yra visų pirma naujas esamos politinės padėties persilaužimas. JAV-es mano, kad Europos valstybės eilę metų vadavosi priešybė viena kitai. Dabar tos valstybės turėtų ruošti abipusiam sugyvenimui.

Konferencijos sėkmingumui reikalinga palanki atmosfera jau sudaryta, bet to neužtenka — reikia konkrečių esamų problemų sprendimo. Jei tai pavyks, konferencija prisidės prie stabilizacijos Europoje.

Mylimam sūniui

Vytautui Skeivelui

Lietuvoje mirus, jo tėveliui JONUI SKEIVELUI ir šeimai reiškiam gilią užuojautą —

S. A. Gaideliai
Č. A. Pažerūnai

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

Lietuvių Bendruomenės

ekskursija į **Europa**

organizuojama šiais metais rugsėjo 4-18 d.d., pačiu gražiausiu metu Europoje, t.y. praėjus karščiams ir prieš rudens žvarbas.

BUS APLANKYTA:

LONDONAS • PARYŽIUS • ROMA

Ekskursija organizuojama su JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pritarmu ir raginiu visiems lietuviams joje dalyvauti. Europoje ekskursiją globo LB vadovai ar atstovai:

- LONDONE — Britanijos Lietuvių S-ga (Z. Juras)
- PARYŽIJE — LB Prancūzijos krašto valdybos pirm. kun. J. Petrošius
- ROMOJE — mops. A. Jonušas

Prašykite brošiūros su kainoraščiu ir pilnomis informacijomis. Kelionės kaina bus apie \$100 pigesnė, negu panašios kelionės per kitas organizacijas.

VYTIS INTERNATIONAL

TRAVEL SERVICE
Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St.

Brooklyn, N.Y. 11229, USA

Tel. (212) 769-3300

I ekskursijos kainą įskaitoma kelionė lėktuvais, viešbučiai, maistas daugumoje vietų, įdomesnių vietų lankymas (daugumoje su lietuviškais paaiškinimais) ir kt.

Si nuotrauka buvo įdėta "The London Free Press" dienraščio birželio 18 d. laidoje su sekančiu įrašu: "Baltijos valstybių atstovai padeda Londone vainiką prie žuvusiems paminklo sekmadienį, tuo būdu primindami pusę milijono žmonių deportacijas Rusijon 1940 metais. Iš kairės: Rita Miškinytė, Edmundas Petrauskas, prof. Aleksis Dreimanis, Lucija Petrašūnaitė — visi iš Londono Nuotr. Ernie Lee

Lenkų žurnalas apie lietuvius

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Laiškas Vatikano lietuviškajai radijo programai

Keista, kad nei užsienio spauda, nei radijas neskelbia, kaip traktuojami Suvalkų lietuviai bažnyčiose.

Jau tolimoje praeityje, 1824 m., Seinuose buvo įkurta lietuvių seminarija. Suvalkai ir Seinai buvo tikri lietuvių kultūros židiniai. Nuo neatmenamų laikų iki 1946 m. Seinų parapijos bažnyčioje pamaldos buvo laikomos lietuviškomis. Bet 1946 m. pavasarį, po kunigo Stasevičiaus (turbūt Astasevičiaus, Red.) mirties, lietuviškos pamaldos panaikintos Seinuose, Smalėnuose ir Vyžainiuose. Buvo bandyta panaikinti lietuviškas pamaldas ir Punske, bet tam griežtai pasipriešino lietuvių kunigas Zievyss. Jo nenulistama kova už lietuvių pakirto jėgas bei sveikatą ir prisidėjo prie jo mirties. Toji nenulistama kova dėl savo teisių buvo tęsiama ir toliau iki 1959 m., kai Punske lietuviai parapijiečiai pasiekė savo tikslą. Taip pat nenulistama parapijiečių pastangų dėka Smalėnuose 1959 m. buvo grąžinta teisė turėti lietuviškas pamaldas, kurios yra laikomos iki šios dienos.

Seinų lietuviai parapijiečiai nuo panaikinimo lietuviškų pamaldų 1946 m. nuolat rūpinasi jų grąžinimu. Deja, nei Lomžos vyskupas, nei pats kardinolas Wyszyński apie tai nė girdėti nenori. Kai tik Seinų lietuviai pasiūnčia kardinolui petiją, gauna tokį atsakymą: "Jūsų prašymą perdaviau Lomžos vyskupui, kad šį reikalą ištirtų". Taip jau ir praėjo 25 metai, kai Lomžos įvairūs vyskupai reikalą tiria. 1970 m., Lomžos vyskupui lankantis Punske, Seinų parapijiečiai įteikė jam prašymą, liečiantį grąžinimą lietuviškų pamaldų Seinuose. Vyskupas į tai ironiškai atsakė: "Nusipirkite sau klijimą ir perdirbkite jį į bažnyčią". Toks vyskupo atsakymas nenustebino lietuvių. Lomžoje bažnytinė vadovybė yra nusistatysia prieš lietuvius.

Kaip žinoma, Suvalkų rajone lietuviai yra išsisklaidę. Kaiku-

rie yra sulenkėję, tačiau kiti liko ištikimi savo gimtajai kalbai. Deja, Lomžos vyskupas ir daugumas kunigų Suvalkų rajone veda priešlietuvišką politiką ir visokiais būdais stengiasi lietuvius sulenkinti, kad lietuvių kalbos niekas nevarotų. Dėlto nenustatė, kad ir lenkiškoji liaudis, sekama kunigų pavyzdžiu, snairuoja į lietuvių kalbą, juokiasi iš tų, kurie ją vartoja, ir tuo būdu sukelia trynimąsi tarp lenkų ir lietuvių. (Lomžos vyskupas yra Mikolaj Sasnowski). Lietuviai tame Suvalkų rajone ginasi, kaip išmano ir gali prieš lenkų kunigų tendenciją, tačiau sunku pasakyti, ar pasieks savo tikslą. Lietuvių laimei, lenkų socialistinė valdžia leidžia jiems turėti kultūrines organizacijas ir mokyklas, kuriose mokosi savo kalbos.

Baigiant lietuvių skundus

Aistra viską lietuivinti galima buvo suprasti tada, kai vyko tautinis atbudimas, lietuvių kalbos išsilaikymas, kai buvo baimė būti sulenkintiems. Siandien tai atrodo panašu į kompleksą. Juk kaip ilgai tauta gali sau leisti išbraukti iš istorijos 500 metų bendro gyvenimo laikotarpį su Lenkija? Kaip ilgai net istorinės pavardės bus lietuvinamos? Tai ryškiai iliustruoja žemiau spausdinama žinia apie Komar-Komarą. Taip pat "Kultura" redaktoriaus pavardė. Puristai laiko savo pareigą ją "sulietuivinti".

Vladas Komaras

Lietuvių išeivių spauda mini 9 lietuvius, dalyvavusius Miuncheno olimpiadoje, ir sako: "Jeigu jis laikytinas lietuviu, tai negali būti aplenkta Lenkijai atstovavęs rutulio stūmimo meistras Vladas Komaras, gimęs 1940 m. Raguvėlės (Rogowek) dvare, Panevėžio apskrityje ir baigiantis karui su tėvais išvykęs Lenkijon. Jo tėvai buvo gerai žinomi pasiturintys dvarininkai. Tėvas taip pat buvo žinomas mūsų sportininkas-lengvaatletis. V. Komaras pasiekė naują olimpinį rekordą rutulio stūmimo".

"Tydzien Polski" betgi rašo, kad W. Komaro motina Vanda Jasinska-Komarowa... "buvo Lenkijos čempionė rutulio stūmimo, o tėvas, slapyvardė Zaborzynski, dalyvavo 110 metrų su kliūtimis bėgimuose Lenkijoje ir tapo meistrui". Tos dvi skirtingos versijos yra beveik teisingos, tačiau likimas Vladislavo Komaro (tėvo) buvo taip sukomplikuotas lenkų-lietuvių politinės padėties, kad verta čia paminėti.

Ten, rytuose, ten toli, ošia pušys prie upės. Tarp jų, prie Nemuno, buvo rezidencija Gelgadiškis (Gielgudiszki) su pilies griuvėsiais ir daugybe vienkienių. Tai generolo Gelgaudo (Gielgud), 1831 m. sukilimo dalyvio, šeimos židynis ir Sir John Gielgudo prosenėlių lizdas. Dar 1914 m. ten laikėsi kavalerijos generolo tradicijos — kiekvienam dvarely darbiniai arkliai buvo skirtingos spalvos, kaip kavalerijos eskadronuose. 1920 m. Gelgadiškis buvo konfiskuotas Lietuvos valdžios, nes jo buvęs savininkas Komar, dėdė tada dar mažo Vladislavo, tarnavo Lenkijos kariuomenėje.

Kai Vladislavo tėvas, olimpiados dalyvis, daugelio jaunų lenkų pėdomis iš Lietuvos nuvyko į Lenkiją studijuoti ir ten pradėjo garsėti sporte, bijodamas,

kad žinios pasieks Lietuvą, dalyvavo slapyvardė Zaborzynski. Baigęs studijas Poznanės mieste, vedė ir grįžo Lietuvon, kur įstojo į lenkų sporto klubą "Sparta". Lenkų sporto klubai buvo išjungti iš krašto klubų, buvo boikotuojami, kaip Rodezijos olimpiadoje. Artinosi trijų Pabaltijo valstybių lengvosios atletikos varžybos Taline. Lietuvių viltys buvo sudėtos į Komarą, kuris buvo "black". Po užtrūkusių derybų buvo rastas kompromisas. Komaras iškovojė daugumą taškų Lietuvai, bet ne kaip narys lenkų "Spartos", kuris dėl boikoto buvo benykstanti.

Prabėgo karo metai. Komarų šeima padidėjo berniuku, taip pat Wladyslaw. Būsimasis olimpiados dalyvis gimė ne Raguvėlėje, bet gimikologijos klinikoje Kaune. Jo tėvas apsigyveno Vilniuje. 1944 m., prieš užeinant antrą kartą sovietams, žuvo jis nuo kulkos, deja, lietuvių. Apie tai smulkiai aprašo Jozef Mackiewicz savo knygoje, pavadintoje šiam atvejui būdingu vardu "Nereikia garsiai kalbėti". Lietuviai taip pat laiko lietuviu ir A. Vaitiekaitį (A. Waitekaitis), kuris iškovojė medalį Lenkijai.

Vertė Stepas Varanka

Red. pastaba. Šio rašinio autorius E. Zagiell yra dažnas žurnal "Kultura" bendradarbis, rašęs lietuvių-lenkų klausimais. Kaip matyti iš pavardės, yra turbūt lietuvių kilmės, moka lietuviškai, seka kaikiuriuos išeivijos lietuvių laikraščius. Tenka pasigėrėti pačiu faktu, kad lenkų išeivijos žurnalas išlėdė Suvalkų trikampio lietuvių skundus, lenkų dvasininkų šovinizmą, tačiau iš tokio lygio žurnal galima būtų laukti stipresnio, tiesioginio pasisakymo dėl lietuvių ir ukrainiečių persekiojimo, einančio ypač iš lenkų dvasininkijos pusės. Pastaba, kad lietuvių lietuvinu Suvalkų trikampio vietovardžius yra neteisinga. Tai senieji ir tikrieji lietuvių vietovardžiai, kurie šovinistų lenkų buvo sulenkinti, panašiai kaip Rytų Prūsijoje — suvokietinti. Taip pat neteisinga pastaba, kad lietuvių visur lietuvinu istorines pavardes. Tai netiesa. Lietuviai tik atstato senąsias lietuviškas formas, kurios ilgainiui buvo sulenkintos, kaip pvz. Giedroyc — Giedraitis.

PER SPAUDĄ Į LIETUVOS LAISVĘ, O LAISVEJE TIKROJI SPAUDA!

G. H. Kahar, estų žurnalistas, kalba sibirinių tremimų minėjime Toronto gausiai susirinkusiems baltiečiams

PLATAUS MASTO IŠKILMĖS

Bendras baltiečių ir ukrainiečių sibirinių tremimų minėjimas

Birželio 13 d. Otavos lietuvių, latvių ir estai kartu su ukrainiečiais surengė bendrą ekumeninę pamaldą bei religinį koncertą paminėti 1941 m. birželio baltiečių tremimus į Sibirą ir 40 metų nuo badmečio Ukrainoje.

Ekumeninės pamaldos

Minėjimas įvyko St. Matthew's anglikonų šventovėje. Rektorių kun. R. E. Osborne minėjimo pradžioje pasveikino visus susirinkusius. Prieš pamaldą, vargonams grojant visų tautybių himnų fragmentus, iškilmingai įnešta Kanados ir visų dalyvaujančių tautybių tautinės vėliavos. Religines apeigas atliko lietuvių katalikų kunigas dr. V. Skilandžiūnas, latvių liuteronų kunigas A. Lange, ukrainiečių Rytų apeigų katalikų kunigas N. Swisky, OSBM, ir ukrainiečių ortodoksų kunigas W. M. Senešhen. Jie paskaitė progai pritaikytas ištraukas iš Sv. Rašto, psalmių, Jeremijo skundų ir šv. Luko evangelijos. Estų liuteronų kunigas A. Taul iš Toronto išpuodingoje minėjimo kalboje paminėjo baltiečių ir ukrainiečių tautų pergyventas nuoskaudas sovietų okupacijoje, tremimus į Sibirą, ypatingai masinius išvežimus 1941 m. birželio mėnesį, Ukrainoje sovietų dirbtinai sukeltą badmetį, išmarinų milijonus ukrainiečių. Taip pat pabrėžė religinį aspektą — reikalingumą turėti viltį ir pasitikėjimą Viešpatiu visose sunkiose tautos ir žmonėms aplinkybėse, nes teisingumas turi laimėti.

Pamaldos baigtos bendra malda "Tėve mūsų", kurią kartu sukalbėjo visi įvairių religijų kunigai pritariant susirinkusiems.

Religinis koncertas

Koncertinė programa buvo supinta su religinėmis apeigomis. Pagrindinę programą atliko mūsų solistė Gina Capkauskienė, pagiedodama Bach'o "Mein glaebiges Herze", Mocarto "Tu virginum corona", Haendelio "Let the bright Seraphim", Budriūno "Marija, Motina malonės" ir Gudauskienės "Viespaties pasaulis". Gražus, galingas balsas, labai geras at-

likimas įvairių skirtingų pobūdžio klasikinių ir lietuvių kompozitorių kūrinių visiems klausytojams padarė labai malonų ir stiprų įspūdį. G. Capkauskienė susilaukė taip pat labai palankaus vietinės angliu spaudos muzikos kritiko įvertinimo.

Ukrainiečių ortodoksų šventovės Assumption of the Blessed Virgin choras, vad. J. Tokaryko, subtiliai pagiedojė Bortniansky "Cherubinių himną". Taip pat religinėse apeigose giedoję tradicines Kievo bažnytinės melodijas.

Vargonais grojo žinomas Otavos vargonų muzikas Ewen McCuaig. Jis akompanavo solistei, pagrojo trumpas ištraukas iš latvių ir estų tautinių religinių giesmių. Minėjimą išpuodingai užbaigė koncertiniu César Franck kūriniu "Pièce Heroïque".

Bendrom jėgom

Pradžioje buvo planuota surengti tik bendrą baltiečių religinį koncertą sibiriniams tremėjams prisiminti. Vėliau nutarta religinį koncertą sujungti su ekumeninėmis pamaldomis, dalyvaujant visų tautybių, taigi ir įvairių religijų, dvasiškams. Ukrainiečiai noriai sutiko prisidėti prie minėjimo. Dėlto minėjimo pobūdis buvo prapleštas. Ši kartą lietuvių atstovams teko atlikti didelę dalį pagrindinių rengimo darbų. Bet toks bendras parengimas ne tik padidina bendradarbiavimą tarp tautybių, bet ir duoda daugiau svorio pačiam minėjimui. Be to, susidaro proga iškelti tautinius reikalus platesnei Kanados visuomenei, parlamento bei valdžios nariams.

Minėjime dalyvavo daugiau kaip 500 žmonių, jų tarpe apie 10 parlamentarų — senatoriai Yuzyk, MacDonald, Carter, parlamento atstovai Hale, Tower ir kiti. Iškilmės ir koncertinė dalis praėjo rimtai bei išpuodingai. Bendram įvertinimui galima paminėti "The Ottawa Journal" (1973. VI. 14) apžvalgininko ir muzikos kritiko Eustace Jackson žodžius: "Visos iškilmės buvo tikrai jaudinančios ir nuosirdi gilių jausmų išraiška."

Juozas Danys

Bendroje Toronto baltiečių iškilmėje, kurioje buvo paminėti sibiriniai tremimai, buvo ir religinė dalis, kurią atliko kun. R. Sakalys, OFM, ir kun. J. Staškevičius Nuotr. S. Dabkaus

Dalis baltiečių, dalyvavusių sibirinių tremimų minėjime Toronto Prisikėlimo salėje Nuotr. S. Dabkaus

A+A

GENEI DUBININKIENEI

mirus, jos vyrui ELIZIEJUI ir šeimai reiškiamė

gilią užuojautą —

Eaton Yale LTD.

lietuviai bendradarbiai

Lietuvoje mirus mylimai Mamytei

a+a KAMAITIENEI,

sūnams — kun. VALENTINUI Anglijoje, JONUI ir ANATANUI bei jų šeimoms Kanadoje reiškiamė nuosirdžiausią užuojautą ir kartu liūdimė —

Ona ir Petras Blekiai

Chicago, Ill. Anastazija, Alfonsas ir Bronius Blekiai

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SEZONO PRADŽIA

Naujas vasaros sezonas Palangoje buvo atidarytas birželio 8-10 d.d. visa eilė renginių — "Lietuvos" ansamblio koncertu, šventinė muge, jachtų regata, pučiamųjų orkestro "Trimitas" pasirodymu. Kai karnavalininkai tiltu palydėjo saulę, jiems koncertavo Klaipėdos kultūros ir poilsio parko pučiamųjų orkestras. Su Palangos naujovėmis supažindina Mindaugas Barysas "Tiesos" 136 nr.: "Stai naujas prekybos centras. Dviejų aukštų pastate — 30 darbo vietų: erdvių gastronomo salės su savitarna, drabužių pardavimo skyrius, dvi kavinės, kokteilių baras... Vienur kitur išdėję nauji prekininiai paviljonai. Netoli vieno jų Ražės parkanteje vaikas atidaryta žaidimų aikštelė su sūpuoklėmis, kopėtelėmis, laipiojimo sienelėmis, šliužinio takais, sūbuojančiais rutuliais. (...) Baigiamas statyti naujas aerostovos pastatas, kurį statybininkai turėjo atiduoti tik paskutinajam mėnesiui ketvirtį. Du kartus daugiau, negu pernai per tą patį laikotarpį padarė kelių eksploatavimo ruožų keltynus. Daugelyje gatvių — Janonio, Jūros, Maironio, Kopų ir kitose — nutiesti arba baigiami tiesiai šaligatviai. Sutvarkytos apšvietimo priemonės, dar išplėti šaligatviai ir gėlynai. Botanikos sode, į pietus nuo Birutės kalno, padaryti nauji pasivaikščiavimo takai. Paligėje jie pora kilometrų. Prie vasaros naujosios estrados pertvarkomas fontanas. Apšvietimas iš po vandens, jis ypač išspindina bus naktį: suraibulius šviesos ir spalvos, trykšdami ir krisdami žais pūrsiai. Ties būsima Vanagupė, kur jau pradėti inžineriniai tinklai naujos kurorto statyboms, atsirado vieškelis. Neringos ir Kastyčio gatvėmis galima privažiuoti kone prie pat jūros. Transportui ruoštos naujos stovėjimo aikštelės, ir dabar jos vienu metu telpa maždaug 1,500 automobilių. Naujienų turi ir paplūdimys. Gauti pirmieji vandens dviračiai. Pajūrio saulė nemokantiems džiaugtis jos spinduliais kartais padaro nemalonumų, gali sugadinti ir visas atostogas. Netoli "Žuvėdros" sanatorijos atidaromas gydymasis paplūdimys. Saulės vonios čia bus griežtai dozuojamos, konsultacijas teiks gydytojai. Kaip ir ankstesniais metais, buvo tvirtinamos kopos. Neleidžiant slinkti vėjo pastumam smėliui, jų naujai sutvirtinta 15 hektarų..." Palangos vykdymo komiteto pirm. D. Puodžiūnas pranešė, gėlo vandens pasitaikiusi trūkuma pašalino naujas arteinis gręžinius, vandentiekio pajėgumą padidinęs iki 2,000 kubinių metrų per parą. Naujo arteinio gręžinio susilaukė ir Šventoji, kuri dabar jau yra Palangos dalis.

PALANGOS SVEČIAI

Pernai Palanga susilaukė apie 250.000 vasarotojų, atvykusių ilgesiam laikui. Su savaitgių turistais jų buvo žymiai daugiau. Palangon vien tik iš Vilniaus 11 kartų per dieną skrenda keleiviniai lėktuvai su 550 keleivių, o kartais reikia dar ir papildomų skrydžių. Nuo birželio vidurio skrydžių skaičius Palangon padidina: iš Vilniaus, Kauno, Maskvos, Leningrado, Rygos, Minsko, Talino ir Kaliningrado paversto Karaliaučiaus. Pačioje Lietuvoje susisiekimas su Palanga palaikomas net 29 keleivinių autobusų linijomis. Miestų pavadinimai liudija, kad Palanga yra išpopuliarėjusi ne tik lietuvių, latvių,

estu, bet ir rusų, net gudų tarpe. Pernai jūroje prie Palangos nuskeno trys poilsiautojai, prie Šventosios — du. Galbėjimo stoties pareigūnams pavyko išgelbėti 35. Siemiet tai stočiai vadovaujantis Jonas Vingelis nusiskundžia, kad reikia 72 gelbėtojų, o surasta tik pusė šio skaičiaus.

PRASO GELBĖTI EŽERA

Biologijos mokslų kandidatas Povilas Sleikus, gamtos apsaugos inspektorius Vaclovas Stankevičius ir Lėno apylinkės vykdymo komiteto pirm. Antanas Skapas gegužės 27 d. "Tiesoje" paskelbė laišką "Koks Lėno ežero likimas?" Tarp Ukmergės ir Panevėžio, Taurėnų miestelio apylinkėse, yra daugiau kaip 200 ha ploto Lėno ežeras. Kai 1964 m. Užgirio sovchozas pažeirė nusaicino apie 100 ha pievų, buvo labai pavėkimas ežero vandens lygis. Vidutinis ežero gylis dabar tėra vienas metras. Laiško autoriai rašo: "Ežerui išgelbėti buvo pastatyta užtvanka ant upelio, ištekantio Ramygalos kryptimi. Po to vandens lygis ežere tarytum nebekrito, bet jis vis tebepeleėja. Buves labai žuvingas ežeras žiema, esant mažai vandens, negali išsaugoti savo gyvūnijos. Tuo tarpu vasara ežeras labai praturtėja įvairiausia vandens ir pelkių paukščiųiais. Čia atskrenda gulbės, įvairių rūšių antys, paprastieji kirai, spalvingieji gaidukai, nendrinės, pievinės lingės, praskrenda ereliai ir kiti reti globojami paukščiai. Prie ežero esančiame miške kasmet per juodieji gandrai. Po Žuvinto, Kretuono, gal būt, trečiasis paukščių ežeras yra Lėnas. Matyt, neatstiktinai 1970 m. Lėnas paskelbtas vandens paukščių draustiniu. Ukmergės medžiotojų ir žvejų draugijai pavesta draustinio teritorijoje naikinti plešrūnus, ruošti dirbtines lizdavietes, atlikti kitus darbus, susijusius su vandens paukščių gausinimu. Taigi, saugoti ežerą privalo ukmergiškiai, tuo tarpu jame žvejoti pavedama tai Panevėžio, tai Jonavos rajono žvejams. Manome, kad tai nenormalu. Galvodami apie ateitį, apie apylinkės poreikius, poilsiaavimo prie ežero galimybes, vandens ir pelkių paukščių, turėtų mes susirūpinti, kaip išsaugoti Lėno ežerą..."

IGNALINOS VASARVIETĖ

Rytų Augštaitijoje bene labiausiai yra išgarsėjusi Ignalinos vasarvietė. Birželio pradžioje ji jau susilaukė keleto šimtų išskylautojų iš Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos miestų. Toms Sarkus birželio 10 d. "Tiesoje" piešia liudną vaizdą: "Deja, jiems teko daug kuo ir nusivilti. Restoranas uždarytas remontui. Paviljonas "Vasara" sekmdienį puikavosi užrašų "Išėjau į banką". Palisėje nebuvo nė vieno butelio mineralinio vandens, limonado — vyko paroduotės perdavimas. Turint omeny didžiulius vasarotojų, turistų srautus, kufė vasara vos ne padvigubina gyventojų skaičių Ignalinos krašte, atvykusius kur kas labiau patenkintų ne restoranas ar kokia miniatiūrinė kavinė, o valgykla, kurioje būtų galima patienams apsitarnauti. Nors tai rimtesnis pokalbio tema, tokia valgykla čia, kaip reta kur, būtų reikalinga..." T. Sarkus taipgi prasiitaria, kad Ignalinos turistinė bazė jau priėmė pirmuosius turistus, atvykusius su keliais aplais iš tolimiausių Sovietų Sąjungos kampelių. Tokie svečiai ir viešni Ignalinos kraštas kasmet susilaukia daugiau kaip 10.000.

V. Kst.

Vietoj baltaus \$1000 L. Fondui

DELHI, Ont. Delhi apylinkės lietuvių, visuomenė jau žinomas kaip lietuviškų reikalų rėmėjas Julius Strodamskis, savo amžiaus 70 metų sukakties proga vietoje baltaus paaukojo Lietuvii Fondui \$1000. Tai labai gražus ir visiems sektingas savo amžiaus įpraminimas Lietuvii Fonde, kurio procentais išievojio remia lietuvių kultūra, o pats kapitalas nelietaiama telkiamas atskiriančiai nepriklausomai Lietuvai.

Garbė ir padėka Juliiui Strodamskui už jo tautinį sąmoningumą, už taip garbingą įpraminimą savo amžiaus 70 metų sukakties. Ilgus metus bylos apie tai Lietuvii Fondo dokumentai, o lietuvių tautos kartų kartos bus dėkingos už jo meilę Lietuvai.

Julius ir Ona Strodamskiai jau ir anksčiau Lietuvii Fondui yra davę \$1000. Taigi, dabar susidarė jau \$2000. Tai bus bene pirmoji lietuvių šeima Kanadoje iš senosios išievojios, davusi Lietuvii Fondui tokią sumą.

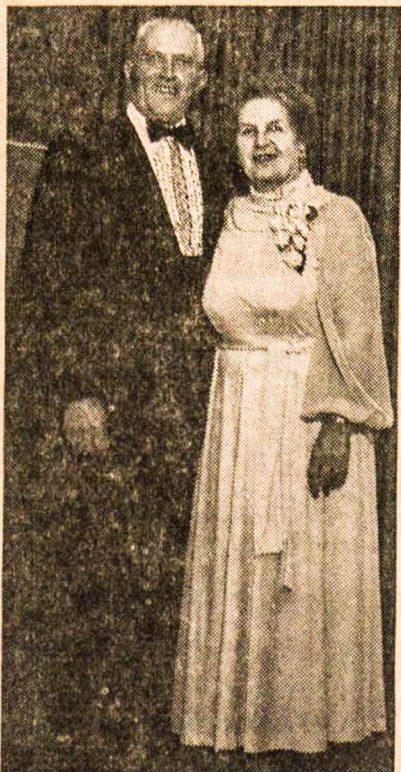
Sukaktuvinininkas Julius Strodamskis yra gimęs 1903 m. liepos 9 d. Kražiuose, Raseinių apskrityje. Ona Strodamskienė gimė Krosnoje, Alytaus apskrityje. Abi žemaitiškų atkaklumu ir džiūkišku nuosirdu dirbdami yra įsigiję Delhi mieste du namus ir netoli Delhi du tabako ūkius, kuriuose ūkininkavo net 33 metus. Dabar ūkius jau yra pardavę ir ramiai poilsiauja savo gražioje, apie du akurus apimančioje rezidencijoje Delhi, Ontario.

Julius ir Ona Strodamskiai yra ramūs ir nuosirdūs lietuviai, dalyvauja lietuviškoje veikloje, gausiai remia ir Delhi lietuvių parapiją, ir visus kitus lietuviškus reikalus.

Julii Strodamskį jo 70 metų sukakties proga Kanados Lietuvii Fon-

do valdybos vardu nuosirdžiai sveikinu, linkiu geros sveikatos ir dar ilgus, ilgus metus, kaip tas žemaitis ažuolas, svirtai stovėti mūsų tautos reikalų sargyboje ir laimingai sulaukti mūsų visų siekiamos tėvynės Lietuvos laisvės.

Stepas Jakubickas,
KLF valdybos vicepirm.

JULIUS IR ONA STRODOMSKIAI iš Delhi, Ont., Lietuvii Fondui paaukojo \$2000. S. m. liepos 9 d. Julii sueina 70 metų sukaktis. Šia proga jiems abiem linkėtina ilgiausiu metu

KLB St. Catharines, Ont., apylinkės pirmininkė K. Sukienė sako kalbą sibirinių tremimų sukakties minėjime; akordeonistė Aldona Bogašytė, talkinusi meninėje programoje

HAMILTON

ŽOKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ

Klubo "Giedraitis" valdyba kviečia visus narius ir prijaučiančius tautiečius su šeimomis bei jaunąją kartą atvykti į klubo vasaros gegužinę liepos 8, sekmadienį, 2 v. p.p., savos šaudyklos rajone. Bus daug įdomių visiems: įvairūs priziniai šaudymai, įdomi loterija. Jaunimas bus pavaišintas. Įėjimas nemokamas.

Valdyba

VALE IR ROMAS PETRAUSKAI susilaukė antrojo vaiko — dukrelės Kristinos-Dianos. Džiaugiasi mažas broliukas Robertas savo sesute, o tėveliai — savo šeimos gausioju prieaugliu.

A. A. AGOTA KOCHANKIENĖ

LEKUTYTE mirė birželio 16 d., pasirgus dvi dienas Hendersono ligoninėje. Netikėta mirtis ištiko Tomo, Teresėlės ir Ramunės mamytę, brangia Domo žmoną ir hamiltoniečio J. Lekučio seserį. Mūsų lietuviškoji kolonija nuliūdo netekus vėl vienos savo tautietės, brangaus savo žmogaus, kurių mes paskutiniams metais pradėjome tiek daug nebetikti. Vėlonė buvo kilusi nuo Kidulio. Lietuvoje buvo pradėjusi dirbti kaip vaikų darželio auklėtoja. Tą patį darė ir po karo Vokietijoje įsisteigus lietuvių "Untern Berg" stovyklai Oldenburg. I. Kanada atvyko kaip namų ruošos darbininkė. Sutartį baigus, apsigyveno Hamiltone. 1951 m. ištėkėjo už D. Kochankos. Tai buvo viena iš tų laikų sutuoktinių, kai lietuvių būtinai įsiekiojo tik lietuvių. Tos šeimos ir šiandien dar tebėra mūsų visų lietuviškųjų kolonijų pagrindiniai rėmai. A. a. A. Kochankienė buvo nepaprastai geraširdiška moteris. Jos geraširdystė žinojo visokia šalpa, parapija ir visos organizacijos. Savo vaikus auklėjo lietuviškoje dvasioje. Jie visi yra lituanistinės mokyklos mokiniai ir priklausio lietuvių jaunimo organizacijoms. 24 metus ji buvo išdirbus imonėje ir paskutiniu laiku dėl sveikatos jau buvo išėjęs į pensiją. Prieš keletą metų ji buvo išgyvenusi skendimo nelaimę ir to siaubingą įvykių ji niekad neužmiršo. Du vakarus čia buvo kalbamas už ją Rožinis. Laidotuvių namuose tikrai pelnytą ir gražų atsisveikinimo žodį pasakė savo parapijietelė mons. dr. J. Tadaraukas. Pirmadienį, po gedulingų Mišių, dalyvaujant daugybei žmonių, jos palaikai buvo nuvežti į Mississauga Sv. Jono lietuviškas kapines ir palaidoti. Gal Viešpaties planuose mirtis ir nėra panaikinta skausmo žymėmis, bet mums čia ji yra tragiškas ir supilingas dalykas, su kuria mes niekada neapsisprąšime. Ilseikis ramybės, miela tautiete, čia užbaigus nelengvą lietuvių tremtinės kelią! K. M.

BANKELIS "TALKA" užbaigė gegužės mėnesį, pasiekdamas \$4.266.706,70 balansą. Išskolinta nariams nekilnojamo turto paskolų \$2.911.484,88 ir asmeninių — \$552.563,43. Nariai turi šerų saskaitoje \$81.661,31, santaupose — \$1.762.487,82, depozituose — \$740.480,32 ir terminuotose depozituose — \$1.291.000,00. Per gegužės mėnesį kredito komitetas leido išduoti naujų paskolų 20 narių \$151.700,00. Taip pat įstojo rekordinis naujų narių skaičius — 28, išstojo 3, mirė 1. Dabar yra 1607 nariai, kurių 507 depozitoriai, besinaudoja nemokamu čekių patarnavimu, ir 457 skolininkai. Skolos vidurkis vienam nariui yra \$7.580,00. Gegužės 12 d. bankelio atstovas vicepirm. J. Bulionis dalyvavo Vysk. M. Valančiaus mokyklos oficialiame mokslo metų užbaigimo akte. Bankelis pastoviai remia šeštadieninę mokyklą ir per 13 metų yra išmokėjęs \$10.135,00. Šiais mokslo me-

tais buvo paskirta \$2.500,00.

Hamiltono lietuvių organizacijų posėdyje gegužės 16 d. "Talkai" atstovavo vicepirm. J. Bulionis. Ten buvo išgirsta gražių atsiliepimų apie bankelį už pastovią paramą jaunimo ir kultūrinės organizacijos. Nors bankelio valdyba didžiausią dėmesį skiria Hamiltono lituanistinei mokyklai ir Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje, skirdama stambiausią paramą, tačiau neužmiršta ir kitų vietinių, reikalingų paramos. Nuo bankelio išskirimo dienos įvairiems lietuviškiems reikalams išmokėta \$28.521,00 aukų. Vien tik 1972 m. išmokėta \$7.150,00. Hamiltono lietuvių Aušros Vartų parapijai, švenčiančiai sidabrinį įsikūrimo jubilėjų birželio 3 d., paskyrė \$500 auką. Taip pat remia Sporto Klubą "Kovas", kurį apsiėmė globoti — sumokėjo už sportinę išvyką gegužės mėn. į Detroitą \$286,80.

Valdybos posėdyje birželio 8 d., atsižvelgiant į rinkos kainas, padidintos palūkanos nekilnojamo turto paskoloms nuo 8½% iki 9%. Ir toliau bankelyje yra pigiau skolintis, negu kitur. Asmeninių paskolų palūkanos paliktos 10%. Prasidant vasarai ypač svarbu, kad nariai daugiau naudotųsi savo bankelio patarnavimu skolindami pinigų. Iki šio didžiausias pareikalavimas buvo nekilnojamo turto paskolų, o asmeninių mažiausias.

Valdybos narys L. Mačikūnas paruošė gražią vijetę bankelio laisvėms ir raštams. Vasaros atostogų metų ir bankelio raštine priimta dirbti studentė Jūratė Jurgutytė.

Bankelio St. Catharines agentūra ir toliau aptarnauja A. Sukys. Kam patogiau ar daugiau kokių klausimų kyla, prašomi tiesiogiai kreiptis į Hamiltono raštine. Bankelio raštine liepos ir rugpjūčio mėnesių šeštadieniais bus uždaryta. Stasys Dalius

MOSU TEATRINĖ grupė "Aukuras" sėkmingai darbuojasi vaidybos meno srityje. Neseniai jis lankėsi Niujorke, kur suvaidino J. Jankaus "Audrone" ir Vyt. Alanto "Siapus už dangos". Tikimės, kad šis aukurietis žygis bus plačiau aprašytas "T2".

Kor.

Sauliai žygiuoja į pamaldas Hamiltono Aušros Vartų parapijos 25 metų sukakties proga

Nuotr. M. Borsienės

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.	

Mokame už:

depozitus (P.C.A.) čekius 5½%	
šėrus ir sutaupas — 6½%	
už vienu metų terminuotus indėlius — 7½%	
ir 3 metams — 8%	
Duodame:	
asmenines paskolas iš — 10%	
nekiln. turto paskolas iš 9%	

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Paroduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$4.300.000.

Mesos ir purkūs dėšros gaminiai

Skanestai

kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT,
• BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
• HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Vaistybės

JAV LB VII TARYBOS rinkimuose dalyvavo 10.440 lietuvių, rinkusių 42 tarybos narius. Vyr. rinkimų komisija jau paskelbė išrinktųjų pavardes pagal balsų daugumą. Vakaru apygardoje išrinkti — A. Mažeika ir J. Žmuidzinas; Vidurio Vakarų apygardoje — P. Kisieliū, L. Kriaučiūnas, A. Razma, K. Bobelis, P. Zumbakis, J. Jasaitytė, G. Kijauskas, B. Nainys, J. Jasaitis, A. Trakis, V. Vardys, D. Vaitkevičiūtė, J. Borevičius, J. Ardy, R. Genčius, T. Blinstubas ir D. Dundžilienė; Ohio apygardoje — A. Damušis, J. Urbonas, A. Rugienius, R. Kudukis, E. Lenkauskas, V. Kuktus, R. Selenis, V. Yucius; Bostono apygardoje — J. Kapočius, A. Makaitis; Connecticut apygardoje — P. Vileišis, V. Vaitkus, A. Dzikas; Niujorko apygardoje — J. Balkūnas, A. Vakselis, V. Radzivas; New Jersey apygardoje — V. Melinis, R. Somkaitė, A. Šaulys; pietryčių apygardoje — V. Volertas, A. Mačiulaitytė-Zerr ir J. Genys. Tuo pačiu metu buvo renkami ir PLB IV seimo 45 atstovai, už kuriuos balsavo 10.426 asmenys. Išrinktųjų atstovų sąrašas matomas tos pačios pavardės, išskyrus nedidelį skaičių tarybų nepatekusių asmenų, išrinktų seimo atstovais.

DR. JUOZAS PAJAUJIS, valstiečių liaudininkų veikėjas, birželio 10 d. mirė vienoje Niujorko ligoninėje. Vellonis buvo gimęs 1894 m. Ciryliu kaime, Punksko vlšč., Suvalkų apskr. Gimnaziją baigęs Vilniuje, teisės ir valstybės mokslus studijavo 1920-23 m. Berlyno universitete ir 1923-26 m. Kiel universitete, kurį baigė socialinių ir politinių mokslų daktaro laipsniu. 1934-38 m. dr. J. Pajaujis buvo Klaipėdos prekybos instituto docentu, reikalų vedėju, 1941-44 m. — Vilniaus universiteto docentu. Ilgus metus priklausė valstiečių liaudininkų centro komitetui, o 1918 m. M. Slezevičiaus vyriausybėje vadovavo spaudos ir propagandos biurui, kviesdamas savanorius į kovą už Lietuvos nepriklausomybę. 1926 m. buvo išrinktas seimo atstovu. Po perversmo buvo suimtas ir nuteistas mirti, bet susilaukė hauses pakeitimo kalėjimu iki gyvyš galvos ir amnestijos 1929 m. Pirmosios sovietinės okupacijos metais taip pat atsidūrė kalėjime, iš kurio buvo išlaisvintas draugų pastangų dėka. 1941 m. sukilėlių vyriausybėje jis buvo darbo ir socialinės apsaugos ministru. 1950-52 m. dr. J. Pajaujis dėstė rusų kalbą ir Rusijos ekonominę geografiją Aliaskos universitete, vėliau dirbo JAV kongreso bibliotekoje, dalyvavo VLKO darbuose. Palaidotas birželio 13 d. Long Island Sv. Karolio kapinėse.

LONDON, ONT.

SIBIRINIŲ TREMIMŲ minėjimas ir Tėvo diena įvyko birželio 17 d. tuoj po pamaldų. Paskaitą skaitė svečias iš Toronto S. Jokubaitis. Meninė dalį atliko Stasė Zubrickienė su dukrelėmis. Pamaldos buvo iškilmingos, dalyvaujant organizacijų vėliavoms. Kunigui pašventinus vainiką, jis buvo padėtas ant laisvės paminklo čia pat vienuolyno sodelyje. Apylinkės pirmininkė K. Sukienė priminė žiaurias birželio dienas Lietuvoje. Iškilmės baigtos Tautos himnu. Kor.

LONDON, ONT.

SIBIRINIŲ TREMIMŲ 1941 m.

birželio ir pokario metais sovietų ištremtųjų baltiečių aukos buvo pagerbtos Londone birželio 17 d. KLB Londono apylinkės valdybos iniciatyva kartu su Londono latvių visuomene, nežūrint dalyvių tikybės, bendromis pamaldomis — Mišiomis ir bendru abiejų tautų giedojimu Siluvos Marijos bažnyčioje. Kalbėtojai (pasauliečiai) buvo prof. Dr. Alexis Dreimanis ir Leonardas Elmantas. Didįjį atrodantis vainikas, perštas trimis tautinėmis trispalvėmis, padėtas prie centrinio žuvusies paminklo. Kalbas pasakė dalyvavusių rengėjų atstovai, svečias P. Sochan ukrainiečių bendruomenės vardu ir Londono miesto burmistrės pavaduotojas Edmund Blake. Vainiko įrašas bylojo: "To victims of Soviet mass-deportations from Lithuania, Latvia, Estonia". Įvykis buvo filmuotas ir įspūdingai perduotas televizijoje žinių metu. A.

Niagara Falls, Ont.

VEL ATSTOVAVO LIETUVIAMS.

Ramona Brownel buvo pakviesta padainuoti keletą dainų į karmeltų vienuolyną, kur įvyko moterų vienuolių konferencija. Ramonos tautiniai drabužiai vienuolės labai domėjosi. Mergaitė, prieš dainuodama, paaiškino vienuolėms dabartinę Lietuvos padėtį rusų-komunistų vergijoje. Dainavo ji lietuviškai ir angliskai. Susilaukė audringo plojimo. Ramona yra pasiryžusi šį rudenį įstoti į šio vienuolyno gimnaziją, kur ji vėl dainuos nekartą primindama Lietuvą. Bravo Ramona! Tikimės, kad ji ir toliau domėsisi tėvyne Lietuva bei ją sėkmingai garsins. Kor.

LIETUVIŲ FRONTO BICULIŲ

politinių studijų savaitė bus Dainavoje rugpjūčio 5-11 d.d. Į svarstybas įtraukta: bendravimas su kraštu, Lietuvos laisvinimo suaktyvinimas ir racionalizavimas, jaunimo paruošimas Lietuvos laisvinimo darbui, kiltatūčių įjungimas į kovą už Lietuvos laisvę. LFB studijų ir poilsio savaitėje gali dalyvauti ne tik frontininkai, bet visi geros valios lietuviai. Kreiptis į LFB centro valdybos pirm. L. Valiuką, Post Office Box 75893, Los Angeles, California, USA.

ADV. Z. BUTKAUS SEIMA Vašingtone birželio 4-5 d.d. aplankė Britanijos BBC bendrovės televizijos darbuotojų grupę. Pasitraukimo iš okupuotos Lietuvos metinių proga jie turėjo ilgą pasikalbėjimą su adv. Z. Butkum ir jo žmona sovietinės teisės ir Lietuva liečiančiais kitais klausimais BBC bendrovės ruošiamam dokumentiniam filmui, kuris bus parodytas televizijos žiūrovams.

KLEVELANDO LIETUVIŲ PEN-SININKAI, su mažomis pataisomis priėmė iniciatorių — Antano Mikolajono, Felikso Eidimto ir Vaclovo Steponavičiaus paruoštą statutą, įsteigė savo klubą, kurio tikslas — tarpusavio lietuviškas bendravimas. Klubą valdyba sudarė: pirm. A. Mikolajūnas, vicepirm. F. Eidimtas, išd. V. Steponavičius ir sek. Jonas Baranaukas. Revizijos komisijon išrinkti: H. Idzelis, M. Barniskaitė, E. Ilenda.

SAN FRANCISCO IR APYLINK

KES įvairių tautinių grupių respublikininkai susijungė į bendrą tarybą, kurios pirmininku buvo išrinktas portugalas Edward Massa, vykdomąja sekretore — lietuvi Bronė Kellog, vadovaujanti vietiniam lietuvių respublikininkų klubui.

Brazilija

JONO LUKOSEVICIAUS vadovaujama Sao Paulo tautinių šokių grupė "Nemunas" liepos 13-29 d.d. turės gastroles Urugvajuje ir Argentinoje. Koncertai numatomi Montevideo, Buenos Aires ir Kordobos miestuose. Išvykoje dalyvaus 25 šokėjai ir 15 kitų lietuvių.

BRAZILIJOS SESI ATSTOVAI ir PLB IV seima Vašingtone atskris rugpjūčio 29 su latvių ekskursija. Iš viso šioje grupėje bus apie 10 Brazilijos lietuvių.

ŽIEMOS STOVYKLA 8-13 metų amžiaus vaikams su surengta liepos 18-25 d.d. prie Sao Paulo. Jai vadovaus kun. J. Saulaitis, SJ.

AMAZONĖS RONDONIJOS TERITORIJOS

dr. F. Bendoraitis šią vasarą pakels su grupe lietuvių atvykęs kun. H. Sulcas. Kadangi kun. F. Bendoraitis

yra medicinos gydytojas, grupės sudėtin teko įtraukti kitą gydytoją. Kun. F. Bendoraitis po 10 metų pirmą kartą turės atostogas.

Argentina

RAMONAS VILUTIS gegužės 5 d. pradėjo eiti augstesniosios komercinės mokyklos "Carlos Pellegrini" rektorius pareigas Buenos Aires mieste. Si mokykla priklauso sostinės universitetui ir turi didelės reikšmės Argentinos kultūriniam bei komerciniam gyvenimui. R. Vilutis 1971 m. yra baigęs Buenos Aires universiteto ekonomijos mokslų fakultetą.

DR. M. PEČELIS su žmona Marija ir dviem vaikais parpino lietuvišką trispalvę Tandill miesto tautinei taikos aikštei — Plaza Internacional de Paz. Toje aikštėje stiebęs savo vėliavoms turi visa eilė tautų, bet ligi šiol nebuvo Lietuvos vėliavos, kurią dabar iškėlė dr. Mario Pečelis. Prie kiekvienos vėliavos yra nedidelis darželis, kuriame sodinamos tų tautų populiariausios gėlės. Dr. M. Pečiulio šeima planuoja pasėti rūtų. Vėliavas paima miesto savivaldybė ir jas iškelia Argentinos tautinių švenčių progomis.

ADROGUE MIESTE amžiaus 85 metų suakutį atšventė vaistinkas Vytautas Malėla, buvęs "GerMaPo" vaistų gamyklos dalininkas Kaune. Šią bendrovę sudarė Gerdvilis, Malėla ir Podlaskis. Jo žmona Vladislava Sakalauskaitė jau yra mirusi. Buenos Aires mieste gyvena dukra Vl. Survilienė, Čikagoje — sūnus Romas.

Australija

GROZIO KARALAITE kasmet renka Sydnėjaus Roseland prekybos centras, kuriame taip pat rengiami koncertai, parodos, demonstruojamos mados. Siemetinės karalaitės rinkimuose dalyvavo ne tik merginos iš Sydnėjaus, bet ir provincijos miestų. Į baigmę 13 kandidatų grupę pateko etuvaitė Virginija Radinaitė, kuriai rinkėjų komisija ir suteikė "Miss Roseland" titulą. Ji laimėjo pilnai apmokėtą keltone į Kanadą. \$300 kelionės išlaidoms ir \$300 vertės drabužių. Virginija Radinaitė yra lankiusi Bankstono šeštadieninių lietuvių mokyklą, šokusi tautinius šokius, dalyvavusi skautų veikloje. Sydnėjaus technikos kolegijoje ji yra įsigijusi drabužių modelių kūrimo ir mokyklinio dėstymo diplomus. Laisvalaikį jis modeliavo drabužius. Jos nuotrauk

1973 m. gegužės mėnesio religinio - patriotinio turinio laikraštis — Tėvų pranciškonų leidžiamas "Varpelis" išėjo iš spaudos atžymėjęs šią laidą didelę "50" skaitlinę ir dail. P. Jurkaus pieštu gražiu, spalvingu ir simbolišku viršeliu. Tai šio žurnalo auksinė sukaktis, nes pirmas "Varpelio" numeris buvo išleistas 1923 m. "Lituanios" spaustuviėje Klaipėdoje, Didž. Smėlių gatvė 13 nr. Šiame su-kaktuviniame numeryje įdėta nuotrauka ir pirmojo "Varpe-lio" numerio. Sukakties proga menšračio skaitytojams, bendra-darbiams ir leidėjams atsiuntė palaiminimą popiežius Paulius VI. Sveikinimus atsiuntė arba ka-nors parašė į suktakutvinius pus-lapius daugelis kitų žymių as-menybių.

"Varpelio" redaktorius, kun. dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, savo žodyje, tarp kita ko, šitaip pasisako: "Per 50 metų "Varpe-lis" teikė savo skaitytojams re-liginį žinių, mokė mylėti artimą ir savo kraštą, atskleidė tik-ėjimo tiesas, skatino siekti to-bulybės ir statė prieš akis šven-tųjų pavyzdžius".

Vysk. V. Brizgys savo laiške rašo: "Svento Pranciškaus Var-pelis, jeigu nebūtų pasitraukęs iš Lietuvos, ten jis būtų turėjęs nutilti kartu su visa katalikiška, lietuviškai patriotiška spauda, su daugelio bažnyčių varpais. ... Jau nėra mūsų tarpe tų, iš kurių rankų Svento Pranciškaus Var-pelis išėjo prieš 50 metų. Ačiū Dievui, kad su jais nenutilo ir Varpelis..."

Dabartinis lietuvių pranciško-nų provincijolas kun. Jurgis Gailiusis, OFM, jubilėjaus pro-ga šitaip išsitaria: "Mano di-džiausias žurnalui linkejimas yra, kad jis nesvyruojančiai tęs-tų savo misiją šimtmečio link, kad jis ir toliau tęstų visus šv. Pranciškaus myletojų ir gerbė-jus į vieną šeimą, kad jis, atėjęs tinkamam laikui, grįžtų atgal iš kur jis tremtinio yra atvykęs. ... 1940 metais prieš buvo vis-kas sunaikinta. Užsidarė vienuo-lynai, gimnazija, nutilo "Varpe-lis". Nuostabus dalykas. "Var-pelis" nutilo, bet jis išliko gyvas. Jis iš naujo greit vėl su-skambėjo, nors ir už savo tėvy-nės ribų".

Vakarų Europos lietuvių vys-kupas Antanas Dekšnys taip ra-šo: "Jau penkiasdešimt metų "Varpelis" lanko lietuvių šei-mas ir pavienius asmenis "skam-bindamas" savo tauriąsias min-tis bei žodžius ir mūsų brolių ir seserų širdis. Tai prasminga ir garbinga religinio bei tautinio žurnalo sukaktis."

Ilgesnį prisiminimų pluoštą šiame "Varpelio" numeryje spausdina kun. Leonardas And-riekus, OFM: "Mano ryšiai su Sv. Pranciškaus Varpeliu". Jis prisimena ir sidabrinę šio spau-dos organo sukaktį, tardamas:

Dvidešimt penkeri metai mums atrodė labai svarbus įvykis, vertas tinkamo prisiminimo bei atžymė-jimo. Nutarta išleisti padidintą jubi-lejinių numerį, kuris pasirodė 1948 m. spalio mėn. su dail. Jono Subačiaus tautiniais ornamentais pieštu virše-

liu. Į tą numerį pasisėkė sutelkti Lietuvos vyskupas iš tremties ir net patį Kauno metropolitą Juozapą Skvirecką.

A. a. vysk. Pranciškaus Bučio sveikinime buvęs šis reikšmin-gas sakiny: "Malonesnis už si-dabrą tas Varpelio balsas". Ar-kivykupas J. Skvireckas anuo-met pranciškonų laikraštį paly-ginęs su varpeliu, kuris lydi ne-šamą pas ligonį Mieliausiąjį Iš-ganytoją, meilės Dievą Svč. Sakramente.

Dabartinis "Varpelio" redak-torius kun. dr. V. Gidžiūnas, OFM, pateikia ilgesnį istorinę apžvalgą apie "Varpelio" nuei-tąjį 50 metų kelią. Čia sumini-mi visi buvę redaktoriai, arti-mesnieji bendradarbiai ir nusa-koma šio žurnalo vedamoji min-tis: "Pradžioje "Varpelis" buvo skirtas tretininkams, vėliau pri-taikintas liaudžiai, o Amerikoje jis, kaip religinio ir patriotinio turinio laikraštis, yra skiriamas visiems lietuviams". Baigdamas savo straipsnį, redaktorius sako, esą įprasta suktakutvinkus ap-dovanoti. Dėlto ir "Varpelis", sulaukęs 50 m. amžiaus, tikisi, kad kiekvienas skaitytojas jį ap-dovanos, surasdamas bent po vieną naują skaitytoją. Tada, girdi, kylant skaitytojų skaičiui, "Varpelio" ateitis būsianti il-giems laikams užtikrinta.

Siame numeryje atspausdin-tas vysk. Emile Guerry rašinys "Marijos motinystė", kurį išver-tė kun. Kęstutis M. Butkus, OFM. Ados Karvelytės eilėraš-tis "Motinai". Onos Bačkienės "Motinos didybės esmė", eilė-raštis iš okup. Lietuvoje išleisto "Liturginio maldyno" "Marijos giesmė gegužės mėnesiui", iš-traukos iš knygos "Dabarties kankiniai", rašinys apie Tėv. Kazimierą Čepulį, OFM — pir-mąjį Lietuvos pranciškonų pro-vincijolą, nuteistą mirti, bet iš-sislapasčiusį ir mirusį natūralia mirtimi.

Kronikiniuose skyriuose su-rankiotos smulkesnės ir stam-besnės žinios iš pranciškonų gy-venimo, viso pasaulio bendros žinios. Yra du nekrologai, skirti tragiškai žuvusiems Brazilijoje kun. J. Bružikui, S. J., ir Dallas mieste, Texas, mirusiam prel. Feliksui Bartkui. Numerio pa-baigoje — visas puslapis "Juo-keliu".

"Varpelis" išaina kas mėnesį, išskyrus liepos ir rugpjūčio mė-nesius. Jo kaina metams — 3 dol. Adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221, U. S. A.

VITALIJA RAMANAUSKAITE, 21 m., ši pavasarį baigusi Toronto uni-versitetą ir gavusi ketverių metų garbės bakalauro laipsnį (Honour B. A.) bei anglų kalbos ir literatū-rų specialistės diplomą. Prieš kele-rius metus ji taip pat baigė Toronto Maironio šeštadienį mokyklą (mu-zikos konservatorijos pianino as-tuntąjį skitinį). Vitalija dalyvavo stu-dentų atei-tininkų organizacijoje, li-tuanistinėje mokykloje, "Birbynės" ir "Varpo" choruose. Jinai tebedaly-vauja šv. Jono Kr. parapijos chore. Sekančiais metais žada tęsti XIX š. anglų poezijos studijas magistres laipsniui gauti.

Atsiųsta paminėti

Mokslieivio Balsas, 1973 m. Sapi-rografuotas laikraštėlis, redaguotas Laimos Dekšnytės, Jono Trumpicko ir Arvydo Seštoko. Ilustravo Lilija Babeckaitė, Vida Kamaitytė, Algis Borusas. Gaunamas redakcijoje, 286 East 17th St., Hamilton, Ont., Cana-da.

Filatelistų Draugijos "Lietuva" Biuletenis nr. 1(155), 1973 m. kovas. Su šiuo numeriu atsisakyta rotato-rius ir pereita į ofsetą, bet palikta rašomoji mašinėlė. Biuletinį redaguoja Liudas Kairys, administruoja Kazys Rožanskas, 6941 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

Saltinis nr. 2(1297). Religinės ir tautinės minties žurnalas. Leidėjas — Sv. Kazimiero Sąjunga ir Tėvai marijonai, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Britain.

PASINAUDODAMI MŪSŲ PATARNAVIMU, GERIAU-SIAI PAREMSITE SAVO GIMINIS LIETUVOJE. MŪSŲ PATARIMAS PADES JUMS APSISPREŠTI KĄ SIŪSTI IR KAS BUS NAUDINGA BEI PRAKTISKA.

Vasaros ir rudens sezonui specialiai siūlome šias prekes (muitas jau įskaitytas į kainą):

Nepermatomo nilono medžiaga suknlei	\$12.00
Gefiūro medžiaga suknlei	\$14.00
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$18.00
Gėlėta arba ornamentinė crimplene medžiaga	\$15.00
Lygi crimplene medžiaga suknlei	\$12.00
Dirbtinis minkų kailis apsiaustui	\$48.00
Dirbtinio nailoninio kailio medžiaga apsiaustui	\$27.00
Labai gera vilnonė medžiaga moteriškims apsiaustams	\$36.00
Nailoniniai išėginiai marškiniai	\$ 9.00
Moteriškų nailoninių apatinių drabužių komplektas	\$ 9.00

Perukai — nuo \$24.00 iki \$60.00 (muitas už peruką jau įskaičiuotas).

Priimame užsakymus: automobilių, motociklų, dviračių, televi-zijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigus tokiom pre-kėm, kurių negalima iš čia pasiųsti.

Baltic Stores Ltd., (Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England. Tel. 01 739-8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiun-čiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

Antroji baltietiškujų studijų konferencija Stockholme, kurioje dalyvavo ir nebalietičiai mokslininkai

Lietuvos tapyba XVI-XIX šimtmeityje

P. Juodelio parengta knyga — kuklus bandymas pavaizduoti senosios Lietuvos meną

(TESINYS IS PRAEJUSIO NR.)

ALGIRDAS GUSTAITIS

Okupantams rusams tai yra bau-bas.

* * *

Tokios rūšies leidinyje būtina pristatyti Joną Mateiką (Jan Ma-tejko), žinomą lenkų tapytoją (1838-1893), sukūrusį daug pa-veikslų apie Lietuvos (ir Lenki-jos) istoriją, kaip "Albrechto Brandenburgiečio priesaika Zy-gimantui I", "Kosciuska prie Raciaviciu", "Liublino unija", garsusis "Žalgirio mūšis", ku-riuo tūkstančius kartų puošė įvairiausia lietuvių spauda, ir kt. Minėtame leidinyje apie juos net neužsiminta. Garsus yra len-kų tapytojo Jono Stykos kūriny "Vytautas Didysis prisiekia prie Kauno atkerstyti kryžiuo-čiams", kuriuo nepriklausomy-bės laikais buvo papuošti penki litai. (J. J. Kairio knygos "Nepri-klusomos Lietuvos pinigai")

178 psl. įdėta tų penkių litų banknoto nuotrauka, tik klai-dingai parašyta, jog kūrinio au-torius yra J. Mateika).

* * *

"Lietuvos tapyba XVI-XIX" knygoje nėra nė vieno Lietuvos karaliaus paveikslas, portreto! Nėra nė vieno Lietuvai reikš-mingo, brangaus istorinio mo-mento. Nėra nė vieno Lietuvai išskirtinai didelio asmens pa-veikslas! Didžiausias jų — kan-celeris, vyskupas, Matome XVII š. nežinomo tapytojo "Kazimieras Jogailaitis su žmona turt ber-nardinu" (juoda-balta), kur visi atrodo vaškini, kaip avių bū-relyje suvaryti bernardinai, jų atstovas nusilenkęs didžiūnams, toliau matomas pamokslaujas bernardinai abejingam stovin-čiųjų būreliui, kurių vienas ten pat kažin ką degina. Paveikslas žeminantis religiją, panieką me-tantis didžiūnams, už kurių ma-ti augsti dvasininkai.

V. Smakausko "Steponas Ba-toras įsteigia Vilniaus akademi-ją" vaizduoja suklauptus (tur-būt iš dėkingumo) vilniečius, kaip kurie išskėstomis rankomis dėkoja, gi Batoro artimieji stovi kaip nugalėtojai su paniekos žvilgsniais. Toksai paveikslas tinka "buržuazinių prietarų nai-kinimui", kaip rusai-komunistai nuolatos skelbia.

Šiapus ir anapus Atlanto gyve-nantieji lietuviai prisimena Vil-niaus katedroje esantį (dar Lie-tuvos laikais buvusį) Vytauto Didžiojo pilno ūgio paveikslą, kaip ir eilę kitų vertingų. Lie-tuvos istorijai brangių paveiks-lų. Čia apie tai nė neužsimė-na.

Mstislavo Dobužinskio (1875-1958) įdėta spalvota reprodukcija "Vilnius, Tiltas gatvė". Geras paveikslas. Bet kodėl ne Lietu-vosios operos "Radvila Perku-nas" scenovaizdžiai (libretas Ba-lio Sruogos, kompozitorius J. Karnavičius)? Kodėl ne deko-racijos iš pjesės "1831"?

Tėvynėje mylėti Kristų ir savo tautą okupantas neleidžia.

Ar jau atlikai savo pareigą krikščioniškosios lietuviybės atei-čiai: įrašai savo šeimą ir arti-muosius į lietuvišką parapiją?

Paimk telefonų knygą ir pa-skambink artimiausiam lietuviui kunigui!

Jaunimo Žygis Už Tikėjimo Laisvę. 216-481-8854, Klevelandas

PASAULINEJE III FOTOGRAFI-JOS PARODOJE Hamburg, V. Vo-kietijoje, šį rudenį dalyvaus Aleksas Urba, turintis savo studiją Čikago-je. Anksčiau A. Urba yra buvęs "Playboy" žurnalo fotografu.

JURGIO JANKAUS nauja nove-lių knyga "Užkandis" ką tik išėjo iš spaudos. Kaip ir ankstesnė savo kū-ryboj, taip ir čia žymusis prozinin-kas veja intriguojančią pasakojimo giją, atveria skaitytojui daugelį įdo-mių charakterių. — Maloni naujiena poezijos mėgėjams bus neseniai pa-sirodęs Vlodo Slaito eilėraščių rin-kyns "Pro vyšnių sodą". Knyga iš-leista skoningai, kietais viršeliais, o viduje — nuoširdus, nevaidintas poe-to žodis, nuginkluojantis skaitytoją savo atvirumu. — Abi knygas galima gauti pas platintojus arba užsisakyti "Ateities" leidykloje, pasiunčiant ček-į (\$4.50 už "Užkandį" ir \$3.00 už "Pro vyšnių sodą") adresu: c/o Mrs. M. Bajorienė, 17689 Goldwin, Southfield, Mich. 48075, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE

pirmuoju viešu koncertu debiutavo kun. A. Kezlo, SJ, ir vadovo muz. F. Strollos pastangomis suorganizuotas LC jaunimo choras, kurį sudaro apie 100 berniukų ir mergaičių. Koncer-to staigmena buvo V. Viltėnio sla-pyvardžių pasirašytos dainos, sukur-tos pagal išėjusių autorių tekstus: B. Pūkelevičiūtės — "Paskutinis bir-želis", L. Žitkevičiaus — "Ten gin-tarėliai", kun. St. Ylos — "Auko-jimas", Sibiro lietuvačių malda "Su-ledėjusiomis lūpomis", P. Orintaitės — "Jaunystės daina", A. Vaičiulai-čio — "Horizonte eina audra" ir H. Nagio — "Poeto svajonė". Po kon-certo paaiškėjo, kad šių kompozici-ų autorius yra pats choro vadovas muz. Faustas Strolia. Koncerto pro-gramą tautiniais šokiais gražiai pa-pildė L. Brazdienės vadovaujamas paties Jaunimo Centro tautinių šo-kių ansamblis.

DAINOS IR POEZIJOS RECI-TA-LI Los Angeles mieste, Sv. Kazimie-ro parapijos salėje, surengė lyrinis tenoras Antanas Pavasaris ir akto-rius Algimantas Zemaitaitis. Sol. A. Pavasaris padainavo Ch. Gounod "Fausto", F. Flotovo "Martos", G. Verdi "Rigoletto" arijų, S. Gasta-l-dono populiarią "Užgintą dainą" ir keletą lietuvių kompozitorių dainų, iš kurių išsiskyrė dvi naujos kompozicijos — O. Metrikienės "Užburti gintarai" ir G. Gudauskienės "Si-mui". Solistui akompanavo pianistė Raimonda Apeikytė. Aktorius A. Ze-maitaitis savo deklamacijai buvo pa-sirinkęs Maironį, V. Mačernį, K. Do-nelaitį, K. Bradūną, B. Brazdžionį, J. Aistį ir B. Sruogą.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAILI-NINKŲ Sąjungos dailės paroda ge-gužės 26 d. atidaryta Čikagoje, Lie-tuvių Tautiniuose Namuose. Sąjun-gos pirm. dail. VI. Vaitiekūnas įvadiniame žodyje priminė mūsų dai-lės veteraną dail. Adomo Varno nuo-pelnus tautos kultūrai. Atsiesti-ju-mo buvo pagerbtas Romas Kalanta, o prie jam skirtą dail. VI. Vaitieku-no triptiko "Lietuvio tragedija" pa-dėta raudonų rožių puokštė. Parodos atidaryme taipgi kalbėjo d. M. Si-leikis. Parodoje su 50 įvairaus žan-ro darbų dalyvauja dailininkai — prof. A. Varnas, seselė Mercedes, J. Paukštie-nė, J. Pautienius, Ant. Sku-pas, M. Šileikis, A. Petrikonis, M. Stankūnienė, A. Labokinė-Valis, VI. Vaičiūnis, VI. Vaitiekūnas, VI. Vije-lakis, J. Tričys, Br. Grikenis ir B. Morkūnienė. Paroda truks 3 ar 4 sa-valines.

ILAINOIS LIETUVIŲ GYDYTO-JŲ Draugija, susitarusi su Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba, paskyrė \$1.000 premijoms už straips-nius amerikiečių dienraščiuose ar tarptautiniuose žurnaluose, turin-čiuose nemažiau kaip 100.000 skaity-tojų. Šiuose konkursiniuose straips-niuose reikia įrodyti, kad laisvosios pasaulio valstybės turi būti suinterė-suotos Lietuvos laisvės bei nepri-klusomybės atstatymu. Pirmoji pre-mija — \$250, II — \$200, III — \$150. \$400 skiriamai keturiom paskatinamo premijom po \$100. Konkurse gali dalyvauti ir nelietuviai. Jo pra-džia — 1973 m. gegužės 1 d., užbaig-a — 1974 m. gegužės 1 d. Autoriai pa-skelbtų straipsnių iškarpas vertinto-ji komisija siūnia šiuo adresu: Lie-tuvių Žurnalistų Sąjunga c/o Jurgis Janušaitis, 2534 West 69th St., Chica-go, Ill. 60629, USA.

XX LIETUVIŲ DIENA Los Ange-lės mieste birželio 24 d. pradėta iškilmingomis pamaldomis Sv. Kazi-miero parapijos bažnyčioje ir parodų atidarymu mokyklos salėje. Bu-vo trys parodos: profsinių, mėgėjų dailininkų ir filatelijos. Profsinių dailininkų parodoje dalyvavo Pranas Baltuonis, Ilona Peterienė, Jonas Andrašiūnas, Pranas Gasparonis, Rasa Arbaitė ir Vytautas Sakalauskas, mėgėjų parodoje — Vilija Mocketė, Julija Slepetytė, Stasė Mockevičienė, Stasys Pinkus, Rasa Matulaitienė, Ilona Brazdžionienė, P. Valiulienė, Ri-mas Narbutas, Jonas Puikūnas ir Vy-tas Barauskas. Pašto ženklų paroda surengė Kalifornijos Lietuvių Filate-listų Draugija. Marshall High School auditorijoje įvyksiuose koncerte da-lyvavo sol. Arnoldas Vokietaitis, aktorius Vitalis Žukauskas, pianis-tė Raimonda Apeikytė ir Ingos Tu-mienės vadovaujama tautinių šokių grupė "Audra".

PASAULINEJE III FOTOGRAFI-JOS PARODOJE Hamburg, V. Vo-kietijoje, šį rudenį dalyvaus Aleksas Urba, turintis savo studiją Čikago-je. Anksčiau A. Urba yra buvęs "Playboy" žurnalo fotografu.

JURGIO JANKAUS nauja nove-lių knyga "Užkandis" ką tik išėjo iš spaudos. Kaip ir ankstesnė savo kū-ryboj, taip ir čia žymusis prozinin-kas veja intriguojančią pasakojimo giją, atveria skaitytojui daugelį įdo-mių charakterių. — Maloni naujiena poezijos mėgėjams bus neseniai pa-sirodęs Vlodo Slaito eilėraščių rin-kyns "Pro vyšnių sodą". Knyga iš-leista skoningai, kietais viršeliais, o viduje — nuoširdus, nevaidintas poe-to žodis, nuginkluojantis skaitytoją savo atvirumu. — Abi knygas galima gauti pas platintojus arba užsisakyti "Ateities" leidykloje, pasiunčiant ček-į (\$4.50 už "Užkandį" ir \$3.00 už "Pro vyšnių sodą") adresu: c/o Mrs. M. Bajorienė, 17689 Goldwin, Southfield, Mich. 48075, USA.

SOVIETŲ RASYTOJŲ IR ŽURNALISTŲ SAJUNGO valdybos paskyrė keturias premijas už geriausias 1972 m. paskelbtus literatūros kritikos darbus. Viena tų premijų teko jaunam vilniečiui kritikui Algimantui Bučiui už straipsnius "Lygiagrečiai ir sankirtos", "Siuolaikinis Pabaltijo ro-manas", "Literatūros procesas ir krintinė mintis", "Pirmųjų gretose", kurie buvo paskelbti žurnale "Družba Narodov", rinkinyje "Jedinstvo", "Pergalės" žurnale, savaitraštyje "Literatūra ir Menas".

V. Kst.

Spauda priminė politinę būklę

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Glasgow univ. dėstytojas dr. J. D. White — Skotijos lietuvių vaidmenį Rusijos revoliucijoje. Visuomeninių mokslų sekcijoje dr. Ceginskas skaitė apie gyvenimo sąlygų ir teritorinės permainas Lietuvoje 1939-1940, kun. lic. R. Krassauskas — apie Katalikų Bendriją Lietuvoje nuo 1940. Lietuviams buvo aktualios kaikiuros bendro baltiečių turinio paskaitos. Buda-pesto univ. prof. dr. V. Voigt apžvelgė dabartinę baltologinių studijų būklę Vengrijoje, supažindino su vengriškuoju Donelaičio "Metu" leidiniu. Kiello univ. prof. dr. D. A. Loeber išryškino Baltijos valstybių padėtį ryšium su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija. Jis taip pat kėlė baltietiškių šaltinių rinkimo ir skelbimo reikalą. Kalifornijos univ. prof. dr. A. Pronin suteikė žinių apie šios rūšies medžiagą rusų emigrantų archyvuose ir bibliotekose. Daug pranešimų palietė specialius esančius ir latvių klausimus. Aplamai tai buvo turininga ir gerai organizuota mokslinė konferencija, kuri ne tik prisidėjo prie didesnio tarptautinio dėmesio sužadimo baltologinėmis studijomis ir jų pažangos, bet taip pat bus paskata skandinaviskajam baltietiškam institutui plėsti savo veiklą.

Mokslas ir politika

Nors tai buvo grynai mokslinis, nepolitinis renginys, tačiau

ir ši konferencija parodė, kad mokslo ir politikos griežtai išskirti neįmanoma. Šiuo atveju tuo pasirūpino didžioji spauda. Nuostabu, kad paprastai ji linkusi nutylėti Baltijos politinį klausimą, tačiau mokslinės konferencijos proga kaip tik šita klausimą pabrėžė. "Dagens Nyheter" paskaitavo dr. Kalninskį žodžius: "Baltijos valstybės vėl bus laisvos" ir gana objektyviai aprašė B. I. veiklą. "Svenska Dagbladet" savo ruožtu iškėlė tarptautinės teisės žinovo prof. Loeberio mintį, kad Hitlerio-Stalino sutartis, padėjusi pagrindą Baltijos valstybių aneksijai, būtų paskelbta niekine.

Svedijos lietuviai

Konferencijos proga per Sekmines ir mažoje Stockholmo lietuvių kolonijoje buvo jautiamas tam tikras pagyvėjimas. Čia apsilankė V. Europos lietuvių katalikų vyskupas dr. A. Deksnys, lydimas prel. dr. P. Celiesiaus, plk. J. Narakas iš Goeteborgo, arch. J. Pajajaus iš Gotlando, vet. gyd. A. Batvinis iš Uppsalos, med. gyd. O. Vyšniauskienė iš Nykopingo. Svedijos LB v-bos pirm. inž. V. Vilkeno iniciatyva konferencijos dalyviams buvo surengtas jausmų priėmimas gyd. G. Būgos namuose. Ta proga su vietos lietuviams senas pažintis atgaivino ir naujų užmezgė neseniai čia atvykęs Kanados diplomatinis pareigūnas V. Meilus.

A. Lembergas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pasmerkę maistui išsišokimą kaip pavojingą ir visiškai nereikšmingą protestą. Premjerė I. Gandhi savo viešose pareiškimuose pabrėžė, kad Indija siekia ne finansinės paramos, bet prekybos padidėjimo su Kanada. Perna Indija iš Kanados sulaukė \$89,9 milijono paramos, o per pastaruosius 22 metus — daugiau kaip bilijono dolerių. 1972 m. prekybinis balansas liudija Indijai nuostolingą prekybą su Kanada, nes Indija iš Kanados nupirko gaminių už \$97 milijonus, Kanadai parduodama savo gaminių tik už \$44 milijonus.

Kanados daugiakultūrės programą tvarkančių ministrų dr. S. Haidas susilaukė prieštariškų iš valstybės sekretoriaus pavaduotojo pilietybės reikalams B. Ostry. Spauda paskelbė jo š.m. vasario 21 d. parašytą memorandumą, pasisakantį prieš \$230,745 vertės skelbimus etninuose laikraščiuose, garsinančius finansinę paramą etninėms grupėms. Pasak B. Ostry, \$230,745 suma skelbimams yra perdidelė, nes visa tuometinė parama siekė tik milijoną dolerių. Minėti keturių puslapių skelbimai buvo įdėti 133 etninuose laikraščiuose. Ministerio dr. S. Haidas šiemetinis biudžetas daugiakultūriams reikalams yra padidintas iki \$10 milijonų, kurių pusė milijono numatoma skelbimams etninuose laikraščiuose. Kaikurie Kanados dienraščiai savo vedamuosiuose etninių grupių spaudai skirtus skelbimų dolerius vertina kritiškai. Jų redaktoriai atrodė, kad šiuo žingsniu liberalu vyriausybė nori užtikrinti etninių grupių balsus sekančiuose federacinio parlamento rinkimuose. Jie neįžvelgia, kad etninė spauda dėl pašto ir kitų tarnybų pabrangimo yra atsidūrusi sunkioje būklėje.

Premjero P. E. Trudeau vyriausybė, nusistatčiusi prieš kainų ir atlyginimų kontrolę, kurią siūlo R. Stanfieldo vadovaujami konservatoriai, sudarė penkių asmenų tarybą prižiūrėti maisto gaminių kainoms, bet nedavė teisės sustabdyti kainų kilimo. Tarybos pirmininkė B. Plumtre, 64 metų amžiaus ekonomistė, paskirta \$40.000 metinė alga, o kitiem keturiem nariam bus mokama \$200 už posėdžiuose praleistą dieną. Tokie

atlyginimai, kovojant su kainų kilimu, susilaukė net ir kairiųjų liberalų kritikos. Pvz. liberalas Ross Whicher viešai pareiškė: "Nenuostabu, kad taip brangiai kainuoja maisto gaminiai. Mes, federacinio parlamento atstovai, kasdien dirbame po 16-18 valandų ir gauname tik \$18.000 per metus". Kainų priežiūros komisija galės tik pasiūlyti savo rekomendacijas premjero P. E. Trudeau vyriausybei, o pastaroji turės teisę jas atmesiti ar įgyvendinti.

Ontario Darbo Federacija pareikalavo padidinti minimalų valandinį atlyginimą iki \$2,75, kad gerovės ir nedarbo pašalpas gaunantieji Ontario gyventojai būtų skatinami įieškoti darbo. Dabargi tos pašalpos dažnai atveja yra didesnės už minimalų uždarbį provincijoje. Minimalus valandinis atlyginimas š.m. vasario 1 d. Ontario provincijoje buvo padidintas nuo \$1,65 iki \$1,80. Ontario darbo ministras F. Guindon, atsakydamas į OD Federacijos reikalavimą, minimalų atlyginimą pažadėjo padidinti šį rudenį ar sekančių metų pradžioje. Studentams iki 18 metų amžiaus mokamas minimalus valandinis \$1,45 atlyginimas.

Vellonies L. B. Pearsono našlė Maryon jo didžiulį pašto ženklų rinkinį atidavė Kanados pašto ministerijai. Jis bus išstatytas Kanados pašto naujamu muzėjuje, kurį numatoma atidaryti Otavoje 1974 m. balandį.

Ontario vyriausybė teismo kelio nori atgauti studentams duotas paskolas, kurių \$1,6 milijono tebėra negrąžinta, nors jau yra praėjęs atsiliginimo terminas. Pirmiausia teisman bus traukiama 110 studentų, provincijai skolingų \$275.000. Problema sudaro specialieji kursams pašalpas gavusieji studentai, kurių 1.600 tų kursų nebaigė ir neįsigijo planuotos specialybės. Yra taip pat ir tokių skolininkų, kurie baigė universitetus, bet dabar nedirba ir gyvena iš socialinės gerovės pašalpų. Ontario žemės ūkio ministerija stengiasi atgauti iš 25 ūkininkų per bankus duotas \$500.000 paskolas, kai juos išliko nederlius dėl blogo oro. Sveikatos ministerijai \$80.000 yra skolingi gydytojai, medicinos seserys bei kiti šios srities asmenys, paskolas gavę pasitobulinimo kursams.

Ateitininkų žinios

Wasagos stovyklai registracija jau pradėta. Registracijos blankai gauti Priskelimo par. raštinėje arba pas V. Kolyčį. Kartu su registracijos blanku pridamas žygio "Ateičiai" lapas, kuriame visi stovyklautojai jau dabar prašomi rinkti globėjus (sponsorus).

Stovyklos mokesčiai: 1 stovyklautojui už dvi savaites — \$55, 2 stovykl. už dvi savaites — \$100, 3 stovykl. iš tos pačios šeimos — \$128.

Stovyklos programa ir vadovybė jaunūčiams nuo 7 iki 12 m. bus visiškai atskira. Taip pat vyr. moksleiviams nuo 13 iki 18 m. sudaryta atskira programa. Stovyklauti gali ir neateitininkai. Ypatinai raginami stovyklauti vyresnieji nuo 13 iki 18 metų.

Vyr. moksleiviai dėkoja pensininkams už \$25 auką, tėvų komitetui — už apmokėtas visas Bruce's Mills išvykos išlaidas.

Montrealio ateitininkų stovykla įvyks "Baltijos" stovyklavietėje nuo liepos 14 iki liepos 21 d. Jeigu kas norėtų stovyklauti "Baltijoje", prašomi kreiptis į V. Kolyčį.

Reikalinga pagalba Wasagos stovyklavietėje. Tėvai pranciškonai atlieka įvairius pagerinimus. Darbu yra daug, o darbininkų ir finansinių išteklių mažai. Labai reikia skubėti, kad iki ateitininkų stovyklos pradžios visi darbai būtų užbaigti. Visi, kas galėtų savaitgaliais ten nuvažiuoti ir padėti dirbti, yra prašomi paskambinti į Priskelimo par. raštinę. Kviečiamas ir jaunimas. Kas negali prisidėti darbu, yra prašomas prisidėti pinigine auka.

Skautų veikla

• V. S. A. Plateris iš Vašingtono ir v. S. V. Namikas iš Čikagos birželio 23-24 d.d. lankėsi Toronte ir dalyvavo LSS garbės teismo posėdžiuose.

• Registravimas į jubilėjinę LSS stovyklą Beaumont, Ohio, baigtas. Sarašai su registracijos pinigais persiunčiami stovyklos išdinkinui S. A. Glodui.

• Sktn. Stepo Kairio muzikinės vienietės dalyvavo karavano programoje birželio 25-26 d.d. Lietuvių Namuose.

• J. XI Romuvos stovyklą važiuoja šie vadovai: V. Fidleris, P. Butėnas, V. Kvedaras, A. Baziliauskas, V. Turūta, V. Sendžikas, J. Karasiejus, M. Rusinas ir C. Senkevičius; į jubilėjinę stovyklą — V. Morkūnas, A. Gverdienė, B. Abramaitienė, B. Palulytė ir J. Šeškutė.

• Birželio 23-24 d.d. Romuvoje talkino B. Saplys, p.p. Barakauskas, Gaputis ir Krasauskas. Ačiū visiems.

• Nuo liepos 1 iki liepos 8 d. Romuvoje stovylaus latvių skautai. Č.S.

AUSROS ŽINIOS

Uždaras Ausros golfo turnyras susilaukė 48 mėgėjų. Pirmąją vietą ir Kondrato pereinančią taurę laimėjo — E. Astrauskas su 80 smūgiu. II ir III vieta teko pasidalinti V. Ubeikai ir R. Jull, įveikusiems kuršą su 84 smūgiais. Su išlyginamaisiais smūgiais Tėvo Placido skirta taurė laimėjo Algis Smolskis 71. II v. liko Ant. Giniotis 72. III — Aug. Kuolas 73. Dr. S. Kazlauskas taurę, skirtą dvejetainio laimėjimo su išlyginamaisiais smūgiais, teko Alg. Smolskiui ir R. Burduliui 146. II v. liko D. Laurinavičius ir E. Astrauskas 148. III — V. Stulkyis ir V. Ubeikai 154. Iš dalyvavusių svečių puikiai sužaidė Ant. Sergautis, sunku George Town klubo aikštyną perėjęs su 71 smūgiu. Po jo sekė P. Stauskas 86 ir Vyt. Siminkevičius 88. Buvo skirtos dovanos ir už arčiausiai pirmąją sviedinuką prie vėliavėlės vienu smūgiu. Laimėjo Algis Simanavičius. Už ilgiausią smūgį ir arčiausiai pirmąją sviedinuką trimis smūgiais dovana teko Ant. Sergautiui. Sekantis atviras Ausros turnyras įvyks rugpjūčio 5 d. Richbrook klubo aikštynė, Utopia, Ont.

TORONTO "TAURAS"

Ateinanti trijų dienų savaitgalį (Dominijos) Medžiotojų ir Žūkautojų Klubas "Tauras" ruošia šaudymo ir meškeriojimo varžybas. Sovinių ir lėkštelių bus galima pirkti vietoje, o žvejybos reikmenimis pasirūpina patys meškeriojantys. Šaudymo reikalais kreiptis į J. Račį tel. 239-4416, o meškeriojimo — į V. Jankaitį tel. 767-8711. Visi tačiausiai kviečiami dalyvauti.

ČESNAKAS — geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraujvalantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugo nuo nevaldomo, nuo puvimo bakterijų bei įsuaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savybę reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per tiktus tūkstmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydymoja bei stiprinamoja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte. Alfonsas LE6-2805.

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

SOUTH KINGSWAY, gražus didžiulis 6 kambarių vienaauštis, puikiai užbaigtas poilsio kambarys su atviru židiniu, baru ir išėjimu į kiemą; kilimai, 3 prausyklos, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti susisiekimo bei krautuvų. Puikus kiemas su vaismedžiais ir vieta (barbecue) kepti atvirame ore.

BLOOR — ALHAMBRA, apie \$10.000 įmokėti, atskiras 10 kambarių namas, nauja vandens-alyva šildymo krosnis, 3 prausyklos ir 3 virtuvės, dvigubas garažas, arti Bloor požeminio bei lietuvių namų.

BLOOR — HAVELOCK, 13 kambarių atskiras, kvadratinis planas, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniui-alyva šildomas, gražus kiemas. Daugiau kaip \$5000 metinių pajamų, arti Bloor. Puikus nuomojimo rajonas. Prašoma \$49.900 su visais baldais. Skubus pardavimas.

NEW TORONTO, vos keliolikos metų senumo tributis, didžiulis sklypas, apie \$15.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui.

Al. GARBENIS

Pr. KERBERIS

Namų tel. HU 9-1543

Namų tel. LE 5-1584

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
53/4% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6 1/2% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7 1/4% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius pagal valdžios nustatytą normą — 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydį, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000. Nemokamos čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 • Toronto 3, Ontario

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — KEELE, \$3.000 įmokėti, plytinis 9 kambarių namas, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, įvažiavimas. Prašoma \$26.900.

ST. CLAIR — DUFFERIN, \$35.000 įmokėti, atskiras 6 butų plytinis namas, šiltu vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, 3 garažai, viena skola, tas pats savininkas per 20 metų.

BLOOR — DOVERCOURT, \$2.500 įmokėti, 4 dideli kambariai, atnaujintas, nauji vamzdžiai (plumbing) per visą namą, moderni virtuvė, garažas. Prašo \$24.900.

ROYAL YORK — LAKESHORE, plytinis, vienaauštis (bungalow), atskiras, 5 kambariai plius kambarėlis (den), privatus įvažiavimas. \$5.000 įmokėti.

JANE — DUNDAS, plytinis, 7 kambarių namas, nauja šildymo krosnis, šoninis įvažiavimas, garažas.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,

Telefonai: 534-8459; 233-5996

Turtine krautuvį, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.

VYT. MORKIS, A. BLUDZIUS

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.

• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •

R. Stasiulis

Tel. 249-7691

Namų — 241-5181

Turiu didelį pasirinkimą modernių namų

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene).

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI

IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro,

ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

ESTU PAMINKLŲ BENDROVE
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:	MOKA:
Pirmad.10-3	už termininius indėlius —
Antrad.10-3	dvejų metų 7 1/2%
Trečiad. uždaryta	vienerių metų 7%
Ketvirtad.10-7	už taupomąsias (savings) s-tas 6 1/4%
Penktad.10-8	už depozitų-čekių sąskaitas 5 3/4%
Šeštad.9-12	asmenines iki \$10.000 8%
Sekmad.9-30-1	nekiln. turto iki \$50.000 8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal sutaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Pirmame mokėjimus už nekiln. turta, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

BLOOR — SIX POINTS, mūrinis šešių kambarių namas, įrengtas rūsys, didelis gražus sklypas. Garažas su privačiu įvažiavimu. Namas be skolų. Įmokėti \$8-9.000.

PERRY SOUND, labai gražioje vietoje, netoli ežero 100 akrų žemės, per kurią teka upė. Maždaug 20 akrų tinkama naudojimui. Likusi dalis apaugusi medžiais. Nuo Toronto 130 mylių. Prašo \$12.900.

RONCESVALLES — HOWARD PARK, komercinis pastatas; krautuvė tinkama betkokiam verslui ir 5 kambarių butas. Namas labai gerame stovyje, vieta dviem garažams. Įmokėti apie \$20.000.

GLENLAKE AVE., — INDIAN GROVE, mūrinis 5 kambarių vienaauštis, vandeniu-alyva šildomas. Gražūs, skoningai dekoruoti kambariai. Garažas su plačiu privažiavimu. Namas be skolų. Įmokėti apie \$20.000.

BLOOR — INDIAN RD., netoli Lietuvių Namų, 14 kambarių, trys butai su atskirais įėjimais. Penki dideli ir gražūs kambariai pirmame aukšte. Vandeniu-alyva šildomas. Du garažai su privačiu įvažiavimu. Įmokėti apie \$25.000. Viena atvira skola.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių. Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET
259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. Tel. 445-6031
(Warden & Ellesmere)

Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkejo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išrinkti. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD., TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

PRIE 26 KELIO, arti Wasagos, gazolino stotis, parduotuvė ir garažas automobiliams taisyti. Skubus pardavimas.

JANE — ANNETTE, 3 butų apartamentas, plytinis, 16 metų senumo, atskiras, privatus įvažiavimas.

BLOOR — INDIAN RD., 18 kambarių per 3 augštus, 3 virtuvės ir prausyklos, 2 garažai, privatus įvažiavimas.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

Balio Maskeliūno
DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-ųjų atstovybė

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ
Utopia-Organic Natural Foods
Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai
1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont.
Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164
Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sunka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

YOUNG & BIGGIN LTD. REALTOR
• 10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS
Patarnaujame nuosavybę pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėse
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE
SPECIALŲS GAMINIAI KAS SAVAITĖ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR STREET WEST (PRIES KEELE POZEMINIO STOTI)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL
(SHEPPARD AVE. / DON VALLEY KILWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH IR 27 KELIAS)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

CLEAR-VISION
— TV-HI-FI —
Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 1613 DUNDAS Street West

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylą, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatvę tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat pasiūniame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavez galim pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiūti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimų įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakarų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityres specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbals

Mechaninis automašinų taisymas, sąžiningas patarnavimas
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)
Savininkas FRANK PETIT Tel. 531-1305
Autorite sales and service, 1636 Dundas Street West
Parduodami automašinų radijo priimtuvai, padangos ir kt. reikmenys

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUKANDS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Dirbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurenas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDŲ IR KT.
Vežamas turfas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

POETO MIRTIS

Birželio 13 d. popietėje Čikagos lietuvių pasiekė žinia, kad Vašingtone mirė vienas iš lietuvių poezijs galiūnų — Jonas Aistis. Vos kelioms valandoms praėjus, atsisukau to vakaro "Margučio" radijo lietuvišką programą. Radijo bangomis skambėjo gedulinga muzika, programos vedėjas P. Petrutis atpasakojo pagrindinius mirusiojo poeto biografijos bruožus. Kadangi 1968 m. poetas J. Aistis lankėsi Čikagoje ir dalyvavo meno draugijos "Satrija" specialiai jam surengtame vakare, kur "Margučio" vadovai to vakaro programą išrašė ir magnetofono juosta, tai poeto mirties dienos vakarą P. Petrutis galėjo gausiems "Margučio" radijo klausytojams perduoti ir paties poeto Čikagoje tada deklamavus elėrščius, ir poeto K. Bradūno įvardinio žodžio kaurikas detales. "Margučio" vadovybės apskurimo dėka sostinėje mirusio poeto Čikagos lietuvių labai jautriai bei įspūdingai prisiminė tą patį vakarą, vos kelioms valandoms praėjus nuo jo mirties.

JIS ISLIKIS FILME

Nemaža Kanados lietuvių yra girde, o kiti gal ir matę, apie Lietuvį Foto Archyvo paruoštą filmą "Dvylikos" pirmąją dalį. Pirmojoje filmo dalyje atvaizduoti šeši žinomi JAV lietuviai: neseniai miręs poetas kan. M. Vaitkus, L. Šimutis, prel. M. Krupavičius, V. Sidzikauskas, prof. J. Zilevičius ir dail. A. Galdikas. Antroji filmo "Dvylikos" dalis dabar yra kun. A. Kezys ruošiamas bei redaguojama. Šalia kitų, filmas įjungiamas ir kiti mirę poetas Jonas Aistis. Per kelis atvejus Vašingtone bei Čikagoje kun. A. Kezys nufilmavo eilę poeto gyvenimo epizodų, gi čia rašančiam drauge su arch. A. Barzduku praėjusį pavasarį Vašingtone buvo progos pravesiti valandos laiko pokalbį su poetu J. Aistiu tam pačiam filmui. Tada poetas, būdamas geroje nuotaikoje, plačiai kalbėjo apie lietuvių literatūrą šlapus bei anapus Atlanto, apie savo seną draugystę su poetu A. Miškinu ir kitomis temomis. Kairiosios pokalbio detalės liks filme. Bet svarbiausia, kad spalvotam filme ilgems laikams bei ateinančioms lietuvių kartoms liks poeto veidas, žodis bei jo paties deklamuojama nemirštama poezija. Tik galia, kad J. Aistis filmui paruošė Lietuvių Foto Archyvą dar neturi mecenatų. O jo labai reikia už šiuo metu, kai paties mirties faktas daugeliui gliai jaudina.

LIETUVIO BALSAS DIENRASTYJE

Rašant šią apžvalgą, Vašingtone lankėsi Sovietų Sąjungos vadovas L. Brežnevus. Šios dienos didieji Čikagos dienraščiai pirmuose puslapiuose paskelbė žinias apie vykstąsias didesnes žydų bei kitų demonstracijas prieš Brežnevą. Ta proga amerikiečių dienraščių tribūna išnaudojo ir kairurie veiklūs lietuvių, primindami įvykius Pabaltijy bei Lietuvoje. "Chicago Sun-Times", kuris laikomas vienu iš kairiųjų, LB East Chicago apyl. pirm. Petras Andreika pirmąjį paskelbtame ilgame bei stipriai dokumentuotame laiške pa-

stebė, kad 15% dabartinių Lietuvos gyventojų yra perėję sovietų kalėjimus ar Sibiro koncentracijos stovyklas, kad ir dabar Sibire dar tebėra apie 150,000 lietuvių, kad visos tos lietuvių tautos nelaimės bei ilga okupacija yra išdava 1939. VIII. 23 tarp Molotovo ir Ribbentropo pasirašytos vadinamos nepuolinio sutarties. Priminę jaunųjų lietuvių, užaugusių jau komunistinėje Lietuvoje, ištikimybę laisvės idealams, kuri buvo pademonstruota R. Kalantos mirtimi ir po to sekusiomis didžiulėmis demonstracijomis Kaune, P. Andreika prašo JAV prezidentą priminti Brežnevui, kad duotų daugiau laisvės lietuviams ir kad JAV ir toliau nepripažintų Lietuvos okupaciją.

LB ATEITIES PLANAI

Iš pusiau oficialių šaltinių teko sužinoti, kad JAV Lietuvių Bendruomenės vadovai ateinančiųjų metų Lietuvos nepriklausomybės šventės proga ruošia naują informacinį leidinį anglų kalba apie tai, kaip okupantai sunaikino nepriklausomos Lietuvos laikais suklestėjusią ekonomiką, taip pat tą laikų inteligentią bei kultūrininkų avangardą. Tai būsią platesnės apimtys leidinys negu "Violations of the Human Rights". Pastarasis informacinis leidinys dabar verčiamas į ispanų kalbą, o leidimo išlaidoms padengti aukas rinko lietuvių spaudos darbuotojas Antanas Stakėnas. Bet, nelaimė, jis tragiškai žuvo automobilio katastrofoje birželio 13 d. prie Čikagos.

Į VIDURMIESČIO GALERIJA

Visiems gerai pažįstamas dail. Antanas Petrikonis, ekspresingų ir gamtos gyvybės pilnų paveikslų tapytojas, pakviestas išstatyti savo kūrinius Čikagos vidurmesčio galerijoje "The Covenant Club Gallery", 10 N. Dearborn St. Dail. A. Petrikonio kūrinių ten bus išstatyti nuo birželio 22 iki liepos 20, o lietuviui dailininkui pagerbti galerijos vadovybės nustatyta speciali data — birželio 25 d. nuo 4.30 iki 7 v. Tikimasi gausaus lietuvių visuomenės dalyvavimo. Galerijos vadovybė kiekvieną mėnesį pasirenka kurį nors naują bei išskirtiną dailininką. Šį kartą ji pasirinko lietuvių ir išsuntinėjo kvietimus.

PAGERBTI TRYS ŽEMAIČIAI

Lietuvių žurnalistų Sąjungos cv iniciatyva birželio 3 d. "Menės" salėje Čikagoje buvo pagerbti trys nusipelnę žemaičiai — lietuvių spaudos darbuotojai: buv. ilgametis "Naujienu" dienraščio redaktorius inž. Kostas Augustas, ilgametis ir dabartinis "Naujienu" redakcijos stabinis narys Juozas Pronskus ir dabartinis "Keleivio" redaktorius Jackus Sonda. Visi šie vyrai yra kilę iš žemaitijos ir susilaukė po 80 metų amžiaus. J. Pronskus, kaip buvęs pirmosios nepriklausomos Lietuvos LZS cv narys, dabar buvo pakeltas į LZS garbės narius ir jam įteiktas specialus diplomas. Įdomu, kad šiuos tris kairiųjų pažiūrų spaudos veteranus pagerbiant, šalia kitų, nuosirdų žodį tarė ir LZS cv pirm. kun. J. Vaišnys, SJ. O buvo laikai, kada "Keleivis" kunigams gero žodžio nerasdavo, juos tik koneveikdavo. Malonu, kad tie laikai jau praėjo.

WINDSOR, ONTARIO

VESTUVĖS. Gegužės 26 d. sumainė žiedus Milda Pakauskaitė su Walter Stechshyn. Jungtuvės įvyko Sv. Kazimiero šventovėje. Klebonas kun. D. Lengvinas atnaušo tradicines lotynų kalba Mišias ir atliko jungtųjų apeigas. Per pamaldas giedojo choras, vadovaujamas vargon. Juozo Sinkaus. Po to visi svečiai buvo pakviesti į Holiday Inn restoraną. Vaisėms gražiai vadovavo anglų lietuvių kalbomis M. Chaišauskas iš Londono, Ont. Be windsoričių, daug svečių buvo atvykę iš Čikagos, Detroito, Toronto, Hamiltono, Londono ir kitų vietovių. Raštu gauti sveikinimai iš Lietuvos, Ukrainos, Vak. ir Rytų Vokietijos, JAV. Žodžių sveikinimo kun. D. Lengvinas ir United Church dviasikis. Windsoro kvartetas "Austra" paliksimuo svečius gražiomis dainomis, prie kurių prisidėjo ir Milda. Prieš keletą metų jaunoji yra buvusi kvarteto dainininkė. Milda Pakauskaitė yra baigusi Windsor universitetą ir dirba tenai kaip bibliotekininke. Walteris gilia studijas Windsoro universitete magistro laipsniui gauti ir skaito paskaitas žemėnuose kursuose.

SKAUCIŲ DRAUGOVĖ "Gražina" birželio 3 d. po pamaldų paminėjo parapijos salėje draugovės įsisteigimo penkmetį. Dabartiniu metu draugovė vadovauja darbšti ir energinga s. Aldona Tautkevičiūtė. Penkmečio minėjime dalyvavo v.s. Jūratė Pečiūrienė iš Ann Arbor, Mich. Pasveikinti sesės skautės, perskaitė Lietuvių Skautų S-gos Skautių Serijos vyr. skautininkės įsakymą:

Pajieškojimai

Antano Vitkaus įpėdiniamis. Prieš kurį laiką JAV-se, Visconsin valstijoje, mirė Antanas Vitkus, Amerikoje žinomas kaip Antonio Witkus. Paliko šiek tiek turto, bet nepaliko testamentą. Yra žinoma, kad Antanas Vitkus į JAV atvyko 1905 m.; mirė sulaukęs apie 80 m. amžiaus. Giminių arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 Street, New York, N. Y. 10024, USA.

Jieškoma lietuvių ponia A. Shmitta. Jos vyras jugoslavas yra žuvęs. Ji kurį laiką gyveno 123 Paton Rd., Toronto, Ont. Jieško pusseserę, gyvenanti Anglijoje. Jieškomoji arba žinantieji apie ją prašomi pranešti: Leonas Bučinskas, 363 Weir St. N., Hamilton, Ont.

SUDBURY, ONT.

SIBIRINIAI TREMIMAI buvo pamintė pamaldomis su pritaikyto pamokslu ir "Libera". Pamaldas užprašė LB Sudbury apylinkės valdyba.

A. A. JONAS JUKNYS (Juknevičius) buvo rastas miręs nuo širdies smūgio savo kambarėje. Palaidotas Sudbury katalikų kapinėse. Gedotas mišias užprašė: Pr. Griškonis, A. Juozapavičius, V. Juška, A. Kusinskis, L. Remeikienė, A. Staškevičius, skaitytas — J. Kulnienė, J. Labuckienė ir P. Mazaitis.

A. a. Jonas Juknys mirė sulaukęs 62 metų amžiaus. Vėlonis buvo kiles iš Panevėžio apskrities. Lietuvoje liko jo žmona ir du vaikai.

RICARDAS LABUCKAS priklauso keturių muzikantų kapelai "Twice as nice" ir išvažiuoja gastroluoti į Windsorą, Otavą, Halifaksą ir Labradorą. Sėkmės!

Atlaikytos už š. Mišios už a. a. Kazimiero vėlę (vpsnė D. Nickus). K. A. S.

RELIGINĖS ŠALPOS GEGUZINĖ bus liepos 15, sekmadienį, gražiojo Petro Jutelio vasarvietėje "Baravykas". Veiks bufetas su karštais bei šaltais valgiais ir gėrimais. Bus koncertuotos šv. Mišios su pamokslu. Ta proga atvyks iš Čikagos kun. K. Kuzminkas. Kviečiami visi Sudbury ir apylinkių lietuviai gausiai dalyvauti ir tuo paremti religinį bei kultūrinį reikala. Rengėjai

Waubushene, Ont.

PRANESAME, kad Honey Harbor, Midlando, Penetango, Port Severno, Six Miles Lake, Victoria Harbor ir Waubushene lietuviams bus laikomos šv. Mišios lietuvių kalba šį sekmadienį, liepos 1 d., 3 v. p.p., V. P. Jankaičių vasarvietėje (Duck Bay Rd.) Waubushene. Apylinkėje gyveną ar vasaroja lietuviai kviečiami pamaldose dalyvauti. R.

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas Induose ar korieuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIA DOVANĄ LIETUVIŲ SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMEJIMUS
Su specialiais rublių pažymėjimais Jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad nueitum į krautuvę su \$100 ir gautum \$200 ar \$300 vertės prekių ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai gali būti išeikiami į pinigų, t. y. į reguliarius rublius augštesniai verte.
PILNAI GARANTUOTA GREICIAUSIAS PRISTATYMAS
Pristatoma per 3 savaites Mokama už specialų rublį \$2.70 SI KAINA APIMA VISKĄ — JOKIŲ KITŲ MOKEJIMŲ Galite siųsti, kiek norite PRASYKITE MŪSŲ NEMOKAMU ILIUSTROUOTU KATALOGU
Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd St., Fifth floor New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

Labai svarbu! Automobiliai
Garantuotas skubiausias pristatymas.
Prašome rinktis ir šių naujų modelių
"ZIGULIS" VAZ 2101 \$3653.00
"ZIGULIS" VAZ 2103 \$4186.00

Naujausias pagerintas Eksportinis modelis
"ZIGULIS" VAZ 2103 \$4186.00
Station Wagon
"FURGON" \$4025.00
Eksportinis modelis
"MOSKVICIUS" 412IE \$3703.00
"MOSKVICIUS" 408 IE \$3405.00
"ZAPOROZEC" ZAZ 968 \$2335.00
Visos kainos JAV doleriais
Prašykite mūsų specialiu biuleteniu su automobilių ir apartamentų iliustracijomis VARTOTI DRABUŽIAI PRASYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ
Mes turime 24 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

7 psl. • Tėvškes Ziburiai • 1973. VI. 28 — Nr. 26 (1221)

SKAITYTOJAI PASISAKO

LENKISKAI KALBANTIEJI LIETUVIAI

rijos lapus reikia skaityti išties. St. Bijūnas

Prancūzų priežodis sako: "Geriau protingas priešas, negu kvailas draugas". Žmogus gali kalbėti lenkiškai ir būti lenku, bet būti lojaliu Lietuvos piliečiu. Netiesa, kad Kaune prieš karą lenkiškai kalbėjo... tik gatvės merginos ir Zaliakalnio apgavikai ("T2" 11 nr.). Kam diskvalifikuoti lietuvių tautą be reikalo? Juk Lietuvos respublika neturėjo Muravjovo, nei įstatymo, draudžiančio kalbėti lenkiškai, žydiškai ar dar kitaip.

Anoj pusėj lietuvių neretai nukentėdavo nuo vaivados Bociansko, bet mūsų nuosakiesni lenkai, bent dauguma jų, visada tai atjautė ir nenorėdavo demonstratyviai vartoti lenkų kalbą. Kaune, Panevėžy, Kėdainiuose, kaip ir kitur Lietuvoje, būdavo lenkų (kaip žydų ir kitų) koncertai, posėdžiai, minėjimai, baliai. Lenkai leido savo knygas, laikraščius, net dienraštį (Kaune), turėjo gerų mokyklų tinklų, net 4 gimnazijas. Lietuvos universitete buvo dėstoma lenkų k., jos klausė ir daug lietuvių (lituanistų, istorikų). Mūsų seimuose lenkai turėdavo 3-4 atstovus. Tai kas gi galėjo uždrausti lenkų k. Kaune ar kitur? O ir vadiniamie laikotarpiai, kurie, deja, truko net 40 mūsų nepriklausomybės metų, lenkų įtakos niekas nenuslopino, o ponio prezidentinė visada būdavo greita visokias "neteisybes" atitaisyti, kad karštakošiai net įtardavo "vienpusišką privilegijom". Iš mišrių šeimų buvo 3 biržiškos, garsusis St. Salkauskis, min. pirm. M. Slezevičius, dažnai Tubelį pavadavęs min. J. Stanislauskas, garsi moterų rašytojų plejada (S. Ragana, Petkevičiūtė, dvi Lazdynų Peledos) ir eilė augstųjų pareigūnų bei karių.

Tiesia, pradžioje nerimavo Meištaičiai, Skirmuntai ir keli kiti stambūs dvarininkai, kurie nukentėję ekonomikai dėl prel. M. Krupavičiaus dėsels reformos, pasitraukė anksčiau į Lenkiją. Telšiškiis Gabriel Narutowicz tapo išrinktas pirmuoju Lenkijos prezidentu, kai jo brolis liko Lietuvoje ir buvo vienas iš nepriklausomybės akto signatarų. Pilsudskis apvertė augstyn kojom gerus lenkų-lietuvių santykius, Vilnių (Lietuvos sostinę per 550 metų) staigiai atiduodamas Lenkijai. Pilsudskis save laikė lietuviu-žemaičiu, kunigaikščio Gintios alniu (žūr. Enc. Britannica). Dėl Vilniaus ne tik lenkas prof. M. Romeris, bet ir dauguma Lenkijos intelektualų, jei būtų buvę atskilausta, greičiausiai būtų buvę kategoriškai mūsų pusėje. Istori-

RASINYS APIE ŽYDUS

Sirdingai Jums dėkoju už du straipsnius "Lietuvos žydų gelbėtojas pasakojai". Nejaugi skaičiai yra tikri? Taip ar kitaip, malonu buvo skaityti apie tikrus žmoniškus darbus. Tokie faktai tik neša garbę lietuviams, kurie nieko blogo nedarė, o gal širdyje galvojo ir padėti.

Dov Levin,
The Hebrew University of Jerusalem
BE MUITO

Skaičiau "Gimtajame Krašte" apie Brežnevą kelionę V. Vokietijon. Ten jis gavo gražią dovaną.—Mercedes automobilį. Jam nereikėjo mokėti miltos, o kai aš pasiunčiau seseriai prijuoste, turėjau sumokėti miltos mokesį — 4.60 rb. Kodėl toks skirtumas? Didžiuliams, turintiems pinigų, daromos išimtis, o paprastam žmogui ir paskutinį kailį lupa.

H. Viluckis

ŠYPSENOS

Parodoje
Lankydamos parodą, Juozaitis sustoja prie Pautieniaus paveikslų. Kūrinys — "Pavasaris". Atvaizduota mergina, kurios apsirėdymas — tik medžio šakutės ir lapai. Ilgokai jam bestovint, žmona sunrunka:
— Ko ten stoviniuojai, ar ko nors lauki?
— Taip, rudens.

Išsiblaškomas
Kartą Albertas Einšteinas užėjo į kirpyklą ir su skrybėlė atsisėdė į kirpėjo kėdę. Priešus masinėle ir žirkleis kirpėjas mandagiai pratarė klientui:
— Atsiprašau, pone profesoriau, gal malonėsite nusiminti skrybėlę.
Einšteinas sumišo, atsistojo, apsidairė ir, pamatęs dvi moteris — kasininkę ir manikiuristę, kilstelėjo skrybėlę, tardamas:
— Labai atsiprašau, tamstų nepastebėjau... — Ir skrybėlę vėl užsivožė ant galvos.

Nemaloni atmintis
Svečiuose po pietų viešnia bara savo vyrą:
— Esi visiškai neišauklėtas, tikras barbaras!
— Ką gi vėl padariau?
— Visur svečiuose papasakojai, kiek man metu, bet niekada neatsimeni, kada mano gimtadienis!
Parinko Pr. Aiš.

TORONTO MIESTAS

Pranešimas atmatų išvežimo reikalu

Kadangi pirmadienį, LIEPOS 2, yra nedarbo diena miesto tarnautojams, todėl tą dieną atmatas nebus išvežamas.
Pirmadienio išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

H. F. Atyeo, P. Eng.,
gatvių priežiūros viršininkas

• Namai
• Vasarnamiai
• Investacijos
• Viešbučiai
• Moteliai
• Mortgičiai
• Ūkiai
• Žemės
• sklypai

FRANK BARAUSKAS, F.R.I.
FRANK BARAUSKAS Limited, Realtor
FRANK BARAUSKAS INSURANCE
3828 Bloor St. W., ISLINGTON
231-6226 231-2661

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APSILŪYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136, Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v. Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE. (prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

V. Bačėnas All Seasons Travel
323 Lakeshore Road East, Port Credit, Ontario
Visais keliionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti
tel. 278-7264

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

Sv. Jono Kr. parapijos žinios

— Šį sekmadienį Springhurst, Gerojo Ganytojo stovyklavietės patalpose, pradedamos ankstyvosios 10 val. pamaldos. Tuo būdu vasaros metu stovyklavietėje pamaldos sekmadieniais bus 10 ir 11 val.

— Anapilio sodyboje statomai salei nupirkti virtuvės įrenginiai. Sa-lėje vykdomi medžio vidaus įren-gimų darbai.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 7.30 v.r., už a.a. Zenoną Ašokį; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Juliją Drabotą, 11 v. r. — už a.a. Juozą Ceseką.

— Susituokė: Vytautas O. Jakaitis ir Elisabeth M. Kurišis.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Dėmesio! Liepos 1 ir 8 d.d. pamaldų nebus, nes nuo liepos 1 iki 14 d. kun. A. Žilinskas atstogaus. Pamaldos bus tęsiamos kas sekmadienį 9.30 v. ryto pradedant liepos 15 dieną.

— Nors kunigas atstogaus, parapijiečiai, kuriems reikėtų greito pas-toracinio patarnavimo, prašomi skambinti kun. Žilinskui į namus 277-2148.

— Birželio 16 d. staiga mirė il-gametė išganytojo parapijos narė a.a. Ida Andziulienė. Palaidota Sv. Jono liutervių kapinėse birželio 20 d. Vėlinė paliko liūdinčius: dukrą Irmą Meyn, seserį Martą Liubertienę, seserį ir dū brolius Vokietiję. Il-sėkis ramybėje!

— Birželio 23 d. susituokė Diana Paleikytė su Gregory Kean. Nuosir-džiai sveikiname jaunavedžius.

— „Gintaro“ orkestrė dalyvauja 15 jaunų muzikantų, kurie po kelių praktikos pamokų atstogaus iki rugsėjo pradžios. Jiems parūpinata aštuonių tautinių šokių gaidos, taip pat liutervių ir kitų kompozitorių kūriniai, kuriuos muzikantai per vasarą mo-kyšis groti. Mergaičių orkestras ir vasaros metu tęs repetitijas. Or-kestrui vadovauja muz. J. Go-vėdas, o orkestrui — muz. D. Gar-baliauskienė.

P A D E K A

— „Atžalynas“ nuosirdžiai dėko-ja tėvų komitetui: p. Jokūbui-čiui, p. Čiurlienei, p. Vingelienei, p. Lenauskui, p. Bubulienai, ir p. Karauskui už suruoštas vaizs baigiant darbo metus. Ypatinga padėka p. J. Strazdui už dovanas mokytojams ir šokė-jams. Nuosirdus ačiū.

Mokytojai ir šokėjai

P A D E K A

Nuosirdžiai dėkojame už su-rengimą mums pagerbtuvių 15 metų vedybinės sukakties pro-ga, už dovaną, gėles ir sveikini-mus: A. A. Lukošiams, H. P. Juodvikiams, V. K. Klevis-kams, O. J. Sankovams, O. A. Zelvaišams, E. V. Ulbikams, G. A. Sagevičiams, R. K. Bubeliams, O. Pakalnienei, B. Zlatkienei.

A. A. Padolskiai

VIENTELE KANADOS VAL-DZIOS REGISTRUOTA NATORA-LAUS GYDymo SVEIKATOS KLI-NIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažas, gydymieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

BLOOR — JANE RAJONE, prie ge-ro susisiekimo ir apsipirkimo, išnuo-mojamas antrame aukšte su baldais trijų arba keturių kambarių svarus ir ramus butas. Pageldaujami ramūs, suaugę žmonės. Tel. 763-1332.

ARTI PRISIKELIMO bažnyčios iš-nuomojamas antrame aukšte vienas kambarys su pusiau atskiru virtuve arba du kambariai, virtuvė ir balko-nas. Tel. 532-6453, po 5 v. v.

SPRINGHURST VASARVIETĖJE iš-nuomojami kambariai su atskiru jė-jimu. Galima virtis. Kreiptis ten pat pas E. Kulienę, Lyndale Ave., Springhurst Beach.

PARDUODAMI NAUJI TAUTINIAI drabužiai. Skambinti tel. 533-5589.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atleka visus sta-tybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūslių, kiemų ir perkran-symo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMON-TO medžio darbus, statau naujus na-mus, parūpinu mokišius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KARZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

BARONESSA Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė

2265 BLOOR St. W.,

kampus Bloor-Durle gatvių

Telefonas 762-4252

Įvairaus stiliaus sušukavimai,

pumetiniai, dažymas, peru-kai ir t.t. Prieinama kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Geriausi sveikiniai ir linkėji-mai Antanui ir Onai Jakimavičiams, paminėjusiems 50 metų savo santuo-kos sukaktį.

— Nuosirdi užuojauta Leonardui Kalinauskui, mirus jo broliui Lūd-vikui.

— Mišios: penktad., 8 v. — už a.a. Bronių Cepaitį, užpr., p.p. Juodištie-nę, užpr. Ont. Hydro staff; 9 v. — už a.a. Adolfą Dragūną, užpr. Jadvy-gnos Dragūnienės; sekmad., 8 v. — tretininkų int.; 9 v. — už a.a. kun. J. Bružiką, užpr. V. Sinkevičią; 10 v. — už a.a. Emiliją Radvanskienę, užpr. J. G. Kaulių; 11.15 v. — už a.a. Vladą Skilandžiu, užpr. P. A. Skilandžiu; antrad., 8.40 v. — už a.a. Zenoną Ašokį, užpr. E. Krivie-nės.

— Dėmesio liuterviams, vasarojan-tiems Honey Harbor, Midland, Penetang, Port Severn, Six Mile Lake, Victoria Harbor ir Waubaushe-ne! Mišios liutervių kalba bus laikomos šį sekmadienį, liepos 1 d., 3 v. p. p. p.p. Jankaičių vasarvietėje, Duck Bay Rd., Waubaushe-ne.

— Klebonas kun. Placidus atstoga-ujas; grįš keliom dienom šį šešta-dienį.

— Wasagos stovyklavietės darbai vyksta pilnu tempu. Trūksta darbi-ninkų; prisibijoma, kad iki ateitinin-čių stovyklos nebus užbaigti darbai. Savanoriai prašomi pasiskambinti į par. raštine.

— Pakrikštyta: Mykolas Audrius Jonas, Audriaus ir Reginos Šileikų sūnus.

Lietuvių Namų žinios

— Birželio 20 d. LN valdybos po-sėdyje svarstytas LN narystės klaui-simas. Suprantama, kad visi iki šio-lio įstoje LN nariai lieka ir toliau nariais, bet naujai stojantieji taps nariais įmokėję \$100 įnašą ir LN valdybos priimti į narius. Nario įnašas galės būti gražintas LN likvidavus arba nariui išstojus, kad LN turės tam reikalingą LN nariams gali būti tik liuterviškų kilmės asme-nys. Jaunimas iki 18 m. nariais gali įstoti įmokėję tik \$1, tik jie neturi balsavimo teisės.

— LN su pastatu yra įgiję didelius vargonus. Vykdynt LN pertvarkymą, kai kurios vargonų dalys buvo pajun-dintos. Dabar vargonams sutvarkyti bei suderinti reikėtų išleisti keletą tūkstančių dolerių. Be to, vargonus būtų galima panaudoti tik retais at-vejais, nes liutervių vargonininkų ma-ža. Vargonai užima du didelius kam-barių, kurie labai reikalingi tvarkant didžiosios salės sceną. Dėlto LN val-dyba nutarė vargonus parduoti.

— Nuo birželio 23 d. iki liepos 1 d. LN vyksta karavano parengimai. Seštadieniais ir sekmadieniais pro-gramos vyksta nuo 12 v. dienos iki vidurnakčio. Kitomis savaitės dienomis nuo 6 v. v. iki vidurnakčio. Visi liuterviai kviečiami gausiai dalyvauti. Pobūviuose galima sutikti daug kitų tautų karavano lankytojų.

— LN statyba vykdoma. Pereitą savaitę išlietos trečiojo aukšto grin-dys. Rūsėje ir pirmoje aukšte vyk-domi vidaus įrengimai.

— Lėšų telkimo įvairius komitetas praneša, kad praėjusią savaitę LN paskolos laktus pirkto šie asmenys: už \$1000: Bronius Saplys; už \$500: Linas Saplys ir Juozas Urbonas; už \$400: Bronius Saulėnas, Luis ir Jokūbas Dagiai; už \$200: Stasys Cepas, Antanas Žilėnas, Vladas Stanu-lis. Nario įnašus po \$100 įmokėjo Taškūnas, V. Pniauskas ir V. Saulė-nienė.

— Pagal naujus K. Bendrijos nuostatus Toronto arkivyskupi-joje šventinami nuolatiniai di-jakonais pasauliečiai vyrai, tu-rį pakankamą išsilavinimą. Jie talkina parapijų pamaldose ir socialinėje veikloje. Dijakonom paruošti yra įsteigti specialūs kursai Sv. Augustino kunigų se-minarijoje. Praėjusiais metais įsirašė 33 kandidatai. Jie turi išieiti dvejų metų programą dau-giausia korespondenciniu būdu. Kartą į mėnesį vienam savaitga-liui jie suvažiuoja į kunigų se-minariją paskaitom ir dvasinėm pratybom. Naujas kursas prasi-dės š.m. rugsėjo 16 d. Suintere-suoti gali kreiptis į savo klebo-nus arba tiesiai į kursų vedėją: Rev. P. J. Giroux, St. Augusti-ne's Seminary, 2661 Kingston Rd., Scarboro, Ont. Iš kandida-tų į dijakonus reikalausima, kad vedusieji būtų bent 33 metų am-žiaus, o nevedusieji — 25. Pas-tarusius saisto celibato nuosta-tai.

— Užsakė „T2“ kaip dovaną savo bičiuliui gimtadienio proga G. Kudžma Hamiltone.

— Daugiakultūrių reikalų minis-teris dr. St. Haidas praneša iš Otavos, kad vėl paskirta para-ma \$25.300 įvairiom grupėm, dalyvaujantiom daugiakultūrių programoje. Pvz. \$4000 gavo Prometėjaus draugija Montrea-lyje išversti iš čekų kalbos ir prancūzų dr. J. G. Skvorno ro-maną „Jono Horsto prisikėli-mas“. Jame vaizduojami naujų-jų karnadičių pergyvenimai. Grimsby lenkai gavo \$3000 Ko-perniko sukačiai paminėti — suruošti knygų parodai ir šven-tel, kurioje parodyta Koperniko laikų žmonių apranga.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo istaiga dėl palūka-nų prirašymo už 1973 m. pirmą pusmetį bus uždaryta š.m. lie-pos 2, 3 ir 4 dienomis. Kooperat-yvo balansas š.m. gegužės 31 d. pasiekė \$5,724,843.00. Palygi-nus su praeitų metų tos pačios datos balansu, matyti padidėji-mas \$1,289,048.00. Palūkanos už terminuotus indėlius nuo bir-želio 22 d. yra pakeltos; dvejų metų nuo 7¼% iki 7½%, vien-nerių metų nuo 6½% iki 7%.

Gerojo Ganytojo stovykla Springhurst šią vasarą vyksta nuo liepos 9 iki liepos 23 d. Pri-imami visi lietuviai vaikai nuo 7 iki 14 metų amžiaus. Mokestis vienai savatei: už vieną stovyk-lautoją iš šeimos — \$25, už du — \$40, už tris ar daugiau — \$50; dviem savaitėm už vieną stovyklautoją iš šeimos — \$45, už du — \$75, už tris ar daugiau — \$90. Norintieji stovyklauti prašomi registruotis Sv. Jono Kr. par. klebonijoje tel. 364-7646. Pinigai sumokami stovyk-loje. Vykstantieji stovyklauti prašomi pasiimti pagalyvę ir šil-tą apskiojimą arba miegmaišį, šventadienišką aprangą sekmadieniais bei pamaldoms ir sto-vyklinių sportinių drabužių (vė-sių — diena, šiltų — vakarui). Būtų gera pasiimti vieną kurią savo mėgstamiausią eilėraščių ar apysakų knygutę. Valgiui indų bei įrankių atsivežti nereikia. Tėvus prašome nepamiršti pri-statyti ligoninės bei gydytojo draudos numerius.

Norėdams paskatinti lietu-višką jaunimą siekti augstojo mokslo, Toronto Lietuvių Kredi-to Kooperatyvas „Parama“ nu-tarė paskirti vieną \$500 stipen-diją šiais metais pradedančiam studijuoti liuterviui studentui arba studentei. Pirmoji stipen-dija bus įteikta šį rudenį. Stipendijai kandidatą rekomenduos Kanados Lietuvių Bend-ruomenės švietimo komisija, at-sižvelgdama į studento dalyva-vimą liuterviškoje veikloje, jo pažymius ir ekonominę padėtį. Stipendijos kandidatas turi būti „Paramos“ narys. Pirmenybės bus duodama studijuojantiems komerciją ar ekonomiją. Tuo norima atkreipti studentų dė-mesį į šias liutervių tarpe mažai populiarias profesijas. Stipendi-ja nebus skiriama jau gavusiame stambesnę stipendiją. Informa-cijų prašoma teirautis pas „Pa-ramos“ vedėją. Prašymai raštu turi būti įteikti iki š.m. rugpjū-čio 30 d. „Paramos“ raštineje. Prašymai adresuojami „Pa-ramos“ valdybai.

Lietuvių paviljonas „Vilnius“, ryšium su Toronto tautybų sa-vaite-karavanu, įrengtas Lietu-vių Namuose, 1573 Bloor St. W. Atidarymas įvyko birželio 23 d. Pirmąją dieną lankytojų skai-čius nebuvo gausus, tačiau tiki-masi, kad jis padidės kitomis dienomis. Palyginus su praėju-siais metais, liutervių paviljonas šiemet atrodo labai gražiai. Lan-kytojai jau prie įėjimo gauna informacinį lapą apie Lietuvą su žemėlapiu, paviljono kvieslį ir karavano autobusų informa-cinį lapą. Nuėję didžiojo salės, svečiai randa skoningai iš-dėstytą liutervių dailininkų pa-veiklų ir skulptūrų parodą, tau-todailės, liuterviškų spaudos, gintarų ir skanėstų skyrius. Be-sidomintieji audimu gali netgi susipažinti su tautinių juostų audimu. Kas valandą scenoje at-liekama meninė programa, dau-giausia tautinių šokių. Teko pa-stebėti, kad kitataučiai liutervių rodiniais ir scenine programa gyvai domisi. Lietuvalės, apsi-lengusios tautiniais drabužiais, mieliai aiškina apie Lietuvą bei jos meną. Salia didžiosios salės įrengta valgykla su baru, kur liuterviai ir kitataučiai lankyto-jai gali pasivaikinti liuterviškais patiekalais bei gėrimais. „Vil-niaus“ paviljonas veikia kasdien nuo 6 v.v.; šeštadienį ir sekma-dienį — nuo 12 v. Didžiojo spaudoj pasirodžiusiose kara-vano skelbimuose liutervių pavil-jonas „Vilnius“ neminimas, nes nebuvo laiku įregistruotas. Taip pat jis neįrašytas ir lankytojų pasuose. Spaudos aprašymuose ir karavano autobusų keliaras-tyje jis yra atžymėtas. „The To-ronto Star“ birželio 23 d. laido-ję atspausdino didelę nuotra-ką, kurioje, tarp kitų tautybų atstovų, paminėtos ir dvi lie-tuvalės — R. Siminavičiūtė ir „Miss Vilnius“ J. Kobelskytė.

Jaunesnioji „Atžalyno“ gru-pė birželio 17 d. turėjo išskylą Humber Trails parke. Malonu buvo matyti kartu su jaunimu žaidžiančius ir sportuojančius tėvus. Vadovybė yra dėkinga tėvams už pagalbą ir bendradar-biavimą. Didį padėką materialiai parėmusiems mūsų išskylą: A. Skrebūniui, O. Delkui, V. Stanai-čiui, V. Skrebūtenui, W. Palei-kiui, Z. Laurinavičiui, W. Dau-giniui, R. Willembrechui, J. Damburui, R. Sarkui, I. Juzuko-niui, H. Hirsch, V. Vaitkui ir A. Dauginiui. Jų visų dalyvavi-mas ir parama mūsų jaunimui skatina šios grupės mokytojus ir toliau sėkmingai dirbti su jų vaikais.

A+A

AGUTEI KOCHANKIENEI

mirus, jos vyrą DOMĄ, dukteris — TERESĘ ir RAMONĄ, sūnų TOMĄ, seserį MARYTĘ, brolius — JONĄ ir PRANĄ su šeimomis gilaus liūdesio valan-doje nuosirdžiai užjaučiame —

Vanda ir Povilas Šepečiai

Lidija ir Gustavas Petersonai

A+A

AGUTEI KOCHANKIENEI

mirus, jos vyrui, vaikams, seseriai ir broliams gilią užuojautą reiškia —

H. B. Šmitai

I. H. Bumeliai

EKSKURSIJOS

Europa **KLM**
ROYAL DUTCH AIRLINES

LIEPOS 12 — 26

KLM-4

5 dienos Vilniuje 3 dienos Vienoje

2 dienos Maskvoje

3 dienos Amsterdamė

RUGPJŪČIO 17 — 31

3 dienos Vienoje 5 dienos Vilniuje

2 dienos Maskvoje Skambinti KLM

3 dienos Amsterdamė arba jūsų

“TRAVEL AGENT”

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL

278-7264

Karalienės lankymosi proga Toronte birželio 26, antradienį, 4 v.p.p., surengtas daugiakultū-ris spektaklis, kuriame pagerb-ta žymioji viešnia įvairių tauti-nių meno grupių pasirodymu parodų aikštėje. Lietuviams at-stovavo tautinių šokių grupė „Gintaras“ ir „Vilniaus“ pavil-jono atstovas. Dainavo jungtinis choras, sudarytas iš 40 chorų — parapijinių, mokyklinių ir tauti-nių grupių. Šokių programą at-liko 120 šokėjų iš 30 grupių. Spektakliui vadovavo L. Kossar. Rašant šias eilutes, gauta žinia, kad ten dalyvavo ir „Aidas“.

„Paramos“ raštinė nuo birž-lio 30 d. šeštadieniais liepos ir rugpjūčio mėnesiais bus užda-ryta.

Onos ir Antano Jakimavičių auksinė vedybų sukaktis iškil-mingai paminėta birželio 23 d., dalyvaujant 200 asmenų. Iškil-mės buvo pradėtos Sv. Jono Kr. šventovėje, kur atitinkamas ap-eigas atliko ir tai progai pritai-kytą žodį tarė kun. P. Ažubalis. Solo giedojo sol. V. Verikaitis, vargonais grojo muz. St. Gaile-vičius. LN salėje, svečiams pa-sivaikinus, sukaitytininkai iš-klausė gausių sveikinimų. Pra-nešėjas E. Miliauskas apibūdino sukaitytininkų nueitą kelią, pa-liustruodamas nuotraukomis. Sv. Tėvo palaiminimą perskaitė kun. J. Staškus. Sveikinimo kal-bas pasakė KLM Moterų Dr-jos Sv. Jono Kr. par. skyriaus at-stovė V. Otienė, kūrėjų-savanorių — V. Kazlauskas, Prisikėli-mo par. atstovas kun. R. Saka-lys, OFM, sukaitytininkų arti-mieji bei giminės. P. Leonas bu-vo specialiai tai iškilmei atskri-dęs net iš Floridos. Taip pat per-skaitytą daugybę sveikinimų iš Lietuvos, JAV ir kitų kraštų. Sukakitytininkų stalas buvo pil-nas gėlių ir įvairių dovanų. Jau-rų padėkos žodį savo ir žmonos Onos vardu tarė A. Jakimavi-čius. Kaip kūrėjas-savanoris jis prisiminė sunkius Lietuvos lai-kus, išreikšė nuosirdžią padėką iškilmės rengėjams bei daly-viams ir pabrėžė šviesią ateities vil-tį. Šia sukaitytininkų iškilme su-rengė dukros ir ženai: R. ir P. Bražukai, A. ir V. Ramanaušai, ir V. Petručiai. Bv.

Scarboro atstovas federacinia-me parlamente Reg. Stackhou-se, konservatorius, pateikė viešą klausimą diskusijų metu užsie-niu reikalų ministeriui M. Sharp, pareiškusiam, kad Kanados vy-riausybė esanti priešinga betku-riuo krašto okupacijai Viduri-niuose Rytuose. Parlamento at-stovas paklausė, ar tai taikoma ir Baltijos respublikoms, kurios buvo jėga sovietų okupuotos prieš 30 metų, ir ar pritaria Sov. Sąjungai, įsiekiančiai tos okupa-cijos pripažinimą Europos sau-gumo konferencijoj. Min. M. Sharp atsakė, kad Kanados vy-riausybė nepripažįsta Baltijos respublikų inkorporavimo Sov. Sąjungon teisine prasme, bet negali paneigti fakto. Saugumo konferencijos klausimu jis pa-reiškė: „Mes nesutiksime, kad tos sienos būtų teisiskai pripa-žintos arba kad jos būtų koku nors būdu pakeistos pačios kon-ferencijos.“

Dr. Stasys ir Elzbieta Salkaus-ki susilaukė sūnaus. Dr. Gai-lius Skrinkas vedė Marytę Arš-tikaitytę ir numato apsigyventi Collingwood miestelyje. Dantų gydytojo dr. A. Mikeleno šeima sulaukė jau antros dukrėlės.

Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas jau registruotas Otava-voje ir vadinasi „Toronto Lithuanian Senior Citizen Club“. Dabar klubas rūpinasi gauti vy-riausybės paramą savo veiklai.

Įsiregistravo iki šiol 161 narys. Ruošiami įstatai, kurie bus pa-teikti visuotiniam susirinkimui po vasaros atostogų. Kol kas klubo reikalus tvarko pirminin-kas ir sekretorius-izdininkas. Klubo veiklai gauta patalpa Lie-tuvių Namuose. Ten nuo liepos 2 d. 6-9 v.v. budės vienas iš klubo vadovybės narių ir teiks informacijas pensininkams. Te-lefonas: 533-9030. Iki to laiko informacijas teikia klubo pirm. St. Paciušas tel. 766-3925 arba sekr. M. Račys tel. 763-3461 nuo 6 v.v. iki 9 v.v. Įstojamasis mo-kestis — \$2.

„The Globe a. Mail“ birželio 20 d. atspausdino Algio Čekuo-lio ilgąją straipsnį „Brezhnev and the summit through Soviet eyes“. Autorius yra sovietinės „Novosti“ spaudos agentūros atstovas Otavoje. Minėtame straipsnyje autorius labai išgar-bino Brežnevą ir savo rašinį už-baigė žodžiais: „Džiaugiuosi, kad toks žmogus nuvyko į Vašingto-ną kalbėti už mane“. Kad Brež-nevas atstovauja valstybei, pa-vertgiausiai Lietuvą ir kitus kraš-tus, autorius, žinoma, neužsime-na ir džiaugiasi sovietiniais „lai-mėjimais“. Skaičiumis tą straipsnį viena yra aišku — nei A. Čekulis, nei L. Brežnevas Lietuvai neatstovauja. Ju balsas tėra maskvinės politikos balsas.

Lankėsi Toronte Stasys Čia-pas iš Njujorko. Čia rado jis savo mokslo draugų kėdainiečių ir šiauliečių. Užsiskė „T2“.

MONTREAL

Sv. Kazimiero par. žinios

— Klebonas kun. dr. F. Jucevičius siūnčia liūdimus visiems parapijie-čiams iš savo atostogų pasaulio J. A. Vėse.

— Birželio 10 d. mūsų šventovėje buvo pakrikštyta R. ir J. Bohemier dukrelė Sintijos ir Lory vardais.

— Birželio 21 d. mūsų parapijos tarybos nariai turėjo pasitarimą, ku-riame smulkiai buvo aptarta liepos 8 d. išvyka į p. Barašauskų ūkį. Jau-nimui 10 v. ryto nuo mūsų šventovės bus specialus autobusas į gegužės vietą. Kaina yra \$2.50. Registruotis pas par. jaunimo k-to narius: P. Astrauską tel. 728-1360, R. Barašaus-ką 722-5824, L. Markauską 323-3793.

— Prie d. altoriaus mes turime 5 gražias gėles-egletes, kurios yra gan sunkokos. J. Laimikis joms padarė specialias platformas su ratukais, tad dabar gan lengvai galima jas perkeldinėti. Tarp kitko, J. ir S. Laimikiai rūpinasi mūsų šventovės gėlėmis.

— Parapijos metinės loterijos va-karienė ir loterija įvyks lapkričio 10 d. mūsų svetainėje. Iš anksto visi duosnus parapijiečiai esate prašomi nepamiršti ką nors gražaus ir vertin-gesnio paukūti mūsų metinei loterijai. Aukotojų pavarės bus skelbia-mos par. žiniose. K. A.

Aušros Vartų par. žinios

— Birželio 20 d. mirė Kazimieras Katinas, Anūpro Katino brolis. Pa-laidotas birželio 23 d. Vėlinos buvo pabėgęs nuo rusų kariuomenės 1913 m. Ilgą laiką gyveno Bedforde, Ont-ario provincijoje. Prieš keletą me-tų pardavė savo ūkį ir apsigyveno Ville Lasalle. Jis buvo gimęs 1892 m. ir paliko dideliamė nuliūdime

TORONTO, ONT.

Estų pagalbinė mokykla gavo \$300 vykdyti pasikeitimo pro-gramai tarp įvairiose provincijose gyvenančių estų, latvių ir lie-tuvių mokinių. Londono latvių draugija „Daugavas Vanagi“ ga-vo \$275 dramų kursams, ku-riuose bus paruošti keli vaidi-nimai. Toronto latvių teatro draugijai paskirta \$3000 rengti festivalui, kuris įvyks lapkri-čio 21-24 d.d. St. Lawrence Cent-re. Latvių moksleivių dramos klubas Toronte gavo \$900 pa-ruošti scenos veikaliui, kurio au-torius yra latvis. Vokiečių mo-kykla Harmonie gavo \$7,000 pa-ruošti vadovėlių vokiečių kal-ba, kuriame būtų pavaizduotas vokiečių įnašas Kanados kultū-rai. Visos šios pašalpos gautos iš daugiakultūrių reikalų minis-terijos. Pastaruoju metu ji pa-skyrė \$83.925 įvairiom etnokul-tūrinėm grupėm.

Rasa Renkauskaitė šį pavasa-rį pirmąją baigė medicinos me-no skyrių. Prieš keletą metų ji baigė meno mokyklą. Dabartinė jos specialybė — medicinos kny-gų iliustravimas. Mokslo baigimo proga tėvai suruošė jai pa-gerbštves. Jos sutuoktuvės nu-matytos šią vasarą.

Zydų imigrantų pagalbos draugija (Jewish Immigrant Aid Services of Canada) gavo iš Ka-nados vyriausybės \$3.450 pa-ruošti televizinės programos se-rijai. Joje bus supažindinama su įvairiomis imigrantų grupėmis. Pastarosios galės išdėstyti savo problemas, parodyti savo meno darbus ir būdus prisidėti prie krašto gerovės.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.